

ЧАЛАВЕК САВЕЦКАГА ГРАМАДСТВА

Васіль Паўлавіч Козел, партрэтным здымкам якога мы адкрываем сённяшні нумар газеты, прайшоў не кароткую і не простую жыццёвую дарогу. Ён прадстаўнік таго пакалення беларусаў, якое было сведкай вялікіх сацыяльных пераўтварэнняў, якое сваімі рукамі ўзяло над нашай зямлёй сцяг новай Беларусі—чырвоны сцяг рабочых і сялян. У жыцці Васіля Паўлавіча нібы адбілася гісторыя рэспублікі, яе станаўленне, росквіт, яе змаганне і адраджэнне. Лёс гэтага чалавека цесна пераплёўся з лёсам народа.

Пад восемдзесят Васілю Паўлавічу. Таму ён добра ведае не толькі гісторыю Беларусі савецкай, але і многае можа прыгадаць з тых часоў, пра якія маладое пакаленне савецкіх людзей ведае толькі з кніжак, а старэйшае не надта любіць успамінаць. Няма чаго ўспамінаць і Козелу, але часам даводзіцца, каб параўнаць і супаставіць, каб лепш зразумець, кім быў і кім стаў.

Старэйшы сын малазямельнага селяніна з вёскі Кляпчаны, што на Слуцчыне, Васіль з маленства спазнаў горкую долю парабка. Усе юныя гады гібеў ці то на панскім полі, ці то ў папоўскай сядзібе. У пошуках лепшай долі ў 1912 годзе адправіўся Козел за акіян, у Злучаныя Штаты Амерыкі. Як і многія яго аднагодкі, хацеў вырвацца з кіпцюроў галечы. Думаў: зароблю долараў, вярнуся дадому, куплю зямлі добры кавалак,—вось тады зажыву.

Цяпер Васілю Паўлавічу смешна і горка ўсё гэта ўспамінаць, але тады пра большае ніхто і не марыў. Ва ўласным хутары бачыў селянін збавенне ад усіх нягод.

З Амерыкі Васіль Козел вярнуўся праз год. Вярнуўся з пустымі рукамі: ледзь зарабіў на дарогу дадому. І невядома, кім бы ён сёння быў, калі б не Савецкая ўлада. Козел быў адным з першых арганізатараў калгаснага ладу на Слуцчыне, ён першым уступіў у калгас і паказаў вясковай беднаце адзіны шлях да сапраўднага дабрабыту і заможнага жыцця.

Сёння Васіль Паўлавіч Козел — старшыня шырока вядомага і ў рэспубліцы і за яе межамі калгаса «1-ае Мая» Слуцкага раёна. Гэтай гаспадаркай ён кіруе ўжо каторы дзесятак год. Тут, на сваёй зямлі, знайшоў ён шчасце, тут прыйшла да яго вядомасць і слава, грудзі старшыні ўпрыгожваюць два ордэны Леніна і зорка Героя Сацыялістычнай Працы.

Васіль Козел, які ехаў на заробкі ў Амерыку, і Васіль Паўлавіч Козел—старшыня вялікай калектыўнай гаспадаркі... Ці ёсць паміж імі розніца? Безумоўна, так! І не толькі розніца ва ўзросце, у сацыяльным становішчы. Перш за ўсё—гэта розніца ў духоўным абліччы чалавека. Малады Козел марыў толькі аб сваім шчасці і дабрабыце, аб сваім кавалачку зямлі. Сённяшні Козел дбае пра лёс кожнай сям'і, пра інтарэсы кожнага члена арцелі. Сказалі б цяпер Козелу: ці хочаш мець уласны хутар? Ён паглядзеў бы на такога чалавека, як на прышэльца з таго свету.

Пяцьдзесят год Савецкай улады змянілі не толькі аблічча краю, змянілі і самога чалавека. Грамадзянін Савецкай Беларусі ні ў якім разе не можа быць духоўным братам падданаму імперыі двухгаловага арла. Той жыў у цемры і вечных нястачах, забітым і неадукаваным, бліжэй была яму да цела свая кашуля, яму ўбівалі ў галаву: твая хата з краю, дбай толькі аб сабе.

Нашаму сучасніку здаецца дзікім, варварскім маральны дамастрой тых далёкіх часоў. Сёння ён жыве па існых законах, выхоўваецца ў іншым духу. Яму не староння чужая бяда. Кола яго інтарэсаў не абмяжоўваецца плотам сваёй сядзібы. Яго позірк не ўпіраецца толькі ва ўласнае карыта, ён гаспадар з дзяржаўным круглядам. Савецкі чалавек — гэта грамадзянін-патрыёт сваёй сацыялістычнай Радзімы, высокаадукаваны і душэўны, яму аднолькава блізкія і зразумелыя асабістыя інтарэсы і інтарэсы грамадства.

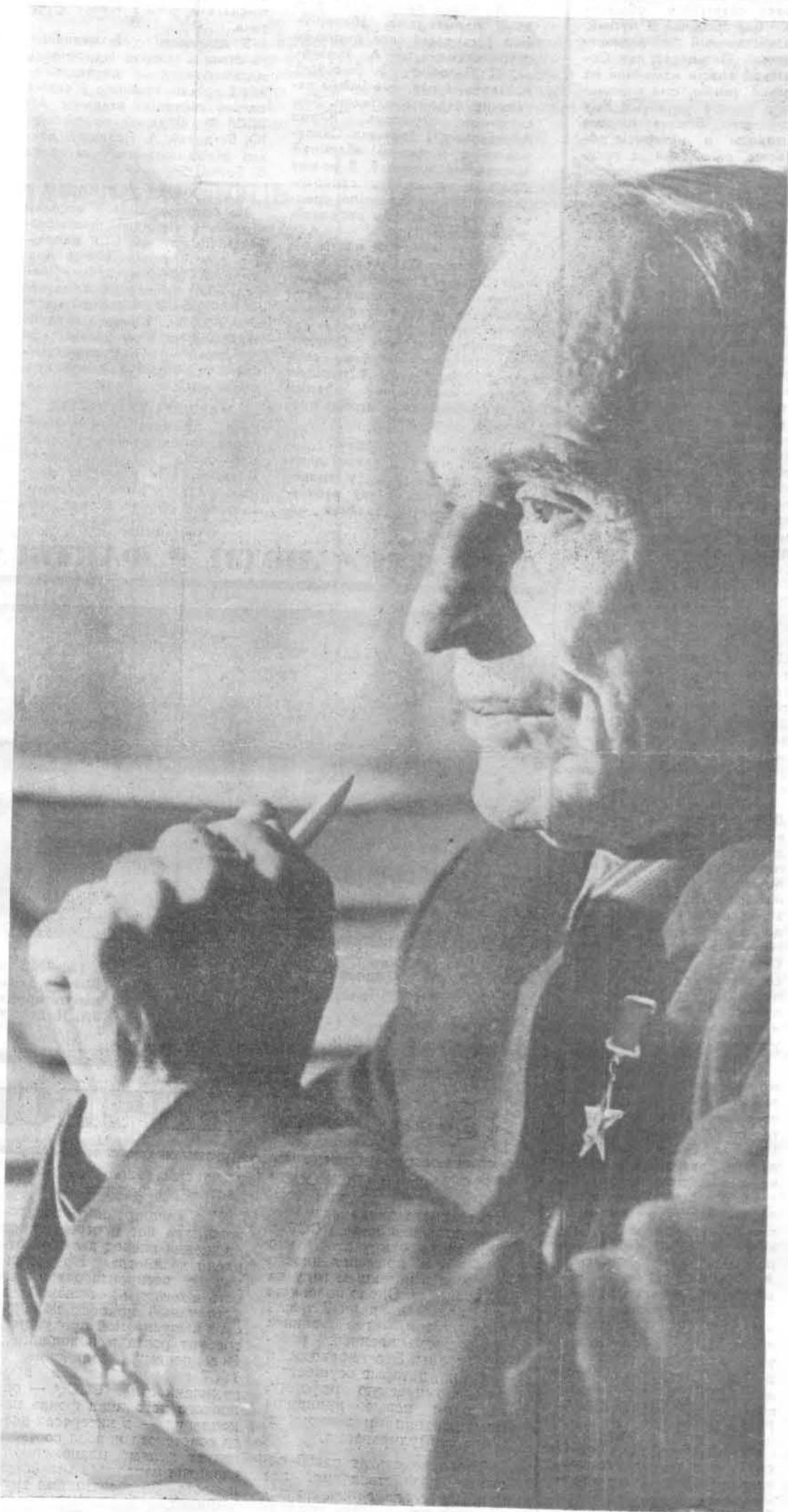
Пераконваць нашых землякоў, што беларус на Радзіме стаў іншым, бадай, не варта. Яны самі бачаць гэта, калі прыязджаюць да нас у госці, сустракаюцца з нашымі людзьмі. Яны бачаць і другое: такім зрабіла чалавека Савецкая ўлада, на такі высокі ўзровень узняла яго Кастрычніцкая рэвалюцыя.

Гатоўнасць у любы момант прыйсці на дапамогу чалавеку, выручыць яго з бяды, падставіць сваё плячо, каб разам было лягчэй зносіць цяжкасці,—такі маральны кодэкс чалавека савецкага грамадства. Адзін з суаічыннікаў, П. Н. Малаў, апісваючы сваё падарожжа па СССР у канадскай газеце «Вестник», расказвае аб такім эпізодзе. Дзесьці недалёка да Барысава ён спыніўся, каб заправіць машыну.

«У нас не было дастаткова разменных грошай, а абмяняць не было дзе. Мы не ведалі, што рабіць, але пад'ехаў грузавік, з яго выйшаў шафёр. Даведаўшыся, у чым справа, сказаў: «Я дапамагу вам». Дастаў з кішэнні і аддаў свой талон на бензін. Мы помнілі аб гэтым увесь час, калі падарожнічалі па Савецкаму Саюзу...»

І амаль на тым жа месцы, таксама пад Барысавам, некалькі гадоў назад адбылася другая гісторыя. На аўтамабіль вхалі дзве сям'і турыстаў з ЗША. Раптам адзін аўтамабіль сапсаваўся. Надыходзіла ноч. Уладальнік спраўнага аўтамабіля пакінуў таварыша на дарозе, а сам з сям'ёй паехаў у горад, сказаўшы: «Не можам жа мы з-за вас начаваць пад акрытым небам». А між іншым, дзве гэтыя сям'і добра ведалі адна адну і жылі па суседству. Турыстам, што апынуліся ў бядзе, дапамаглі нашы, савецкія людзі.

Мы ганарымся многім, што дала нам Савецкая ўлада: навуковымі дасягненнямі і сучаснай тэхнікай, дабрабытам і высокай культурай. Але даражэй за ўсё набыткі для нас чалавек—новы чалавек савецкага грамадства, высакародны, мужны, спагадлівы.

ГЕРОЙ Сацыялістычнай Працы Васіль Паўлавіч Козел. Да Вялікай Кастрычніцкай рэвалюцыі ён быў батраком. Ездзіў за шчасцем і багаццем у Злучаныя Штаты Амерыкі, але вярнуўся з пустымі рукамі. Сёння В. П. Козел—старшыня буйной калектыўнай гаспадаркі на Слуцчыне. Гэта руплівы чалавек і дбайны гаспадар.

— Усё, што я маю, — гаворыць Васіль Паўлавіч, — дала мне Савецкая ўлада, і я шчаслівы, што жыву на роднай зямлі.

ДЛЯ ТЕХ, КТО НЕ ЧИТАЕТ ПО-БЕЛОРУССКИ

Мы гордимся многим, что дала нам Советская власть: научными достижениями и современной техникой, благосостоянием и высокой культурой. Но дороже всех приобретенный для нас человек — новый человек советского общества, благородный и чуткий, хозяйственный и мужественный. Пятьдесят лет Советской власти изменили не только землю, они изменили и самого человека. Ему одинаково близки личные интересы и интересы общества, он хозяин с государственным кругозором. Облику нового человека посвящена передовая статья номера «ЧАЛАВЕК САВЕЦКАГА ГРАМАДСТВА».

На конкурсе, который недавно состоялся в Москве, первую премию получил проект «Жилой дом будущего», выполненный студентами строительного факультета Белорусского политехнического института. Все факультеты института имеют непосредственные контакты с организациями своего профиля, которые финансируют дипломные работы студентов. Выполняя работу по заказу предприятия, студенты, помимо стипендии, получают дополнительную оплату («ПРАКТИКУЮЦЬ СТУДЭНТАМ», 3 стр.).

В польской газете «Жизнь Варшавы» была помещена статья журналиста Цезария Рудзинского, в которой он рассказывает о героических делах белорусских партизан во время Великой Отечественной войны. Мы предлагаем вниманию читателей перевод этой статьи под заголовком «ПАРТИЗАНЫ» на 5 стр. «ВОСЕМ НЕЗАБЫТЫХ ДЗЕН» (5 стр.) — так называется репортаж из молодежного спортивного лагеря «Сосновый бор» под Минском. Во время зимних каникул здесь впервые в жизни стали на лыжи студенты из Вьетнама, Сирии, Непала, Сомали, Бирмы. Студенты познакомились со знатыми людьми республики, побывали на предприятиях, в учебных и научно-исследовательских учреждениях.

400 названий книг тиражом около 2,5 миллиона экземпляров — таков план одного только минского издательства «Беларусь» на 1968 год. Главный вид продукции этого издательства — художественная литература. В этом году читатели познакомятся с документальной повестью С. Граховского «Рудобельская республика», повестью А. Осипенко «Рожь», романом Н. Круговых «Поют солдаты» и другими произведениями белорусских писателей. Значительно увеличится количество переводов литературы народов СССР и зарубежных писателей «ВЫДАЕ «БЕЛАРУСЬ», 6 стр.).

«ШЭФ-МЕХАНИК» (7 стр.) — это звание присвоили алжирские строители минскому студенту Мише Григорьеву. Миша учил алжирских ребят водить машины, разбираться в моторах, по-хозяйски обращаться с техникой. Учил он их также и мужеству, добровольно выполняя самые сложные и ответственные задания. Секретариат молодежной организации «Фронт национального освобождения» и правление стройки прислали в Минск просьбу, чтобы Миша Григорьев обязательно приехал в Алжир и следующим летом.

* ПАДЗЕЙ * ЛЮДЗІ * ФАКТЫ *

КАСМАНАУТЫ СКОНЧЫЛІ АКАДЭМІЮ

У Ваенна-паветранай інженернай ордэна Леніна Чырванасцяжнай акадэміі імя Жукоўскага абаранілі дыпломныя праекты лётчыкі-касманаўты Ю. Гагарын і Г. Цітоў. Дзяржаўная камісія паставіла прысвоіць лётчыкам-касманатам Гагарыну і Цітову кваліфікацыю інженераў.

...Да новых выпускнікоў акадэміі падыходзяць абараніўшыя ў студзені свае дыплумы сябры-касманаўты А. Нікалаеў, П. Паповіч, В. Быкоўскі, А. Ляонаў і тыя, чые імёны пакуль не вядомы чытачам. Яны сардэчна вітаюць Юрыя Аляксеевіча і Германа Сцяпанавіча з выдатнай абаронай дыпломных праектаў. Я прашу кіраўніка касманатаў генерал-палкоўніка М. Каманіна «падвесці вынікі» вучобы касманатаў у акадэміі.

— Гэтай абаронай напярэдадні 50-годдзя Савецкіх Узброеных Сіл, — гаворыць Мікалай Пятровіч, — завяршылася «акадэмічная» падрыхтоўка касманатаў, як мы гаворым, «гагарынскага набору». Словам, скончылі акадэмію ўсе тыя, хто быў адабраны ў першую групу касманатаў. Больш позняе папайненне атрада працягвае вучобу.

Атрыманыя ў акадэміі інженерныя веды і навыкі дапамогуць касманатам у правядзенні выправаў касмічных караблёў, складаных на-

вуковых даследаванняў касмічнай прасторы.

ПАМЯЦІ ВУЧОНАГА

Адбылося сумеснае пасяджэнне аддзела фізіка-матэматычных навук АН БССР, Беларускага таварыства дружбы і культурнай сувязі з замежнымі краінамі і Мінскага гарадскога аддзялення таварыства «СССР — Вялікабрытанія», прысвечанае 325-годдзю з дня нараджэння вялікага англійскага вучонага Ісаака Ньютана.

З дакладамі аб механіцы Ньютана і тэорыі адноснасці, матэматычных даследаваннях і працах вучонага ў галіне аптыкі выступілі акадэмік АН БССР Ф. Фёдарыў, прафесары Ю. Багданаў, А. Левашоў, доктар фізіка-матэматычных навук Б. Бойка.

НА КІРМАШ У ЛЕЙПЦЫГ

На традыцыйны веснавы кірмаш у Лейпцыг прамысловасць Беларускай ССР адпраўляе самую разнастайную прадукцыю. Мінскія аўтамабільбудульнікі паказваюць самозвал «МАЗ-503Б» і лесавозны цягач «МАЗ-509П». Широка будуць паказаны на кірмашы вырабы прадпрыемстваў радыётэхнічнай і прыборабудульнай прамысловасці.

МАРШРУТ БРАТЭРСТВА

Ля прычала марсельскага порта прышвартавалася савецкае судна «Сонечнагорск». Докераў, якія пажадалі прыняць удзел у яго пагрузцы, аказалася значна больш, чым

было патрэбна. Сюды прышлі нават тыя, хто адпачываў у

гэты дзень пасля няздзельнай змены.

Докеры, прыняўшы рашэнне ўнесці свой дзённы заробтак у фонд В'етнама, працавалі з песнямі. На партывым краі, што падымаў груз, разваўся лозунг «Для гераічных в'етнамскіх братоў!». У трупы савецкага судна грузілі матэрыялы, набытыя на 5 мільёнаў франкаў, сабраных французскімі працоўнымі ў ходзе кампаніі «Карабель для В'етнама».

ЭЛЕКТРОННЫ «АСТРАНОМ»

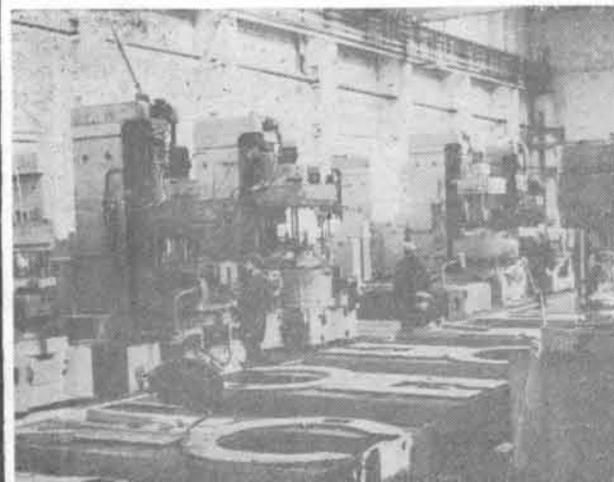
Электронны памочнік пулкаўскіх астраномаў — вылічальная машына «Мінск-22» пачала апрацоўку матэрыялаў новай серыі зоркавых назіранняў, праведзеных у Чылі. Там, у абсерваторыі Сера-Калан, пяць гадоў сумесна з чылійскімі вучонымі працуюць пулкаўскія астраномы.

Адзін з удзельнікаў экспедыцыі кандыдат фізіка-матэматычных навук Д. Палажэнцаў толькі за адзін год у Сера-Калан ажыццявіў шэсць тысяч зоркавых назіранняў. Раней на апрацоўку гэтага матэрыялаў патрабавалася не менш чым паўтара года. Цяпер жа электронная машына «Мінск-22» выконвае работу за 11 гадзін.

Прадукцыя Аршанскага ордэна Леніна льнокамбіната вядома далёка за межамі Беларусі. НА ЗДЫМКУ: снавальшчыца Галіна ГУСЦЕЛЬНИКАВА.

* ПАДЗЕЙ * ЛЮДЗІ * ФАКТЫ *

Мінскі завод аўтаматых ліній. НА ЗДЫМКУ: галоўны цэх завода.

Фота В. ДУБІНКИ.

150—180 тысяч розных электраламп выпускае кожны дзень Брэсцкі электралампавы завод. НА ЗДЫМКУ: стол правяркі камутатарных ламп. Злева направа: З. ПАУЛІКАВА, І. ЧЫЖОВА, Н. МАЦУЛЬ, М. ШАУКОВА.

Фота В. ГЕРМАНА.

ЭКОНОМИЧЕСКАЯ РЕФОРМА

В Сообщении ЦСУ СССР «Об итогах выполнения государственного плана развития народного хозяйства СССР в 1967 году» отмечается, что прибыль в промышленности возросла в истекшем году на 22 процента. Около половины этой прибыли дали 7 тысяч предприятий, где занята треть промышленных рабочих страны. Это те заводы и фабрики, которые осуществили экономическую реформу, внедрили новые принципы планирования и экономического стимулирования.

Таков результат новой системы хозяйствования, где прибыль стала одним из решающих показателей подлинного хозяйственного расчета в плановой социалистической экономике.

Заводы и фабрики, осуществившие экономическую реформу, потому и получают более высокие прибыли, чем те предприятия, где реформа еще не осуществлена, что они усилили внимание к выбору наиболее рациональных путей совершенствования производства, материально заинтересовали свои коллективы, каждого работающего

в максимальной эффективности производства.

Без расширенного воспроизводства нет прогресса, нет движения вперед в любой отрасли хозяйства. Но расширенное воспроизводство, то есть ежегодный высокий и устойчивый прирост количества выпускаемой продукции, требует роста и накоплений. Вот почему увеличение в 1967 году прибыли в промышленности СССР — основного источника фонда накопления — в интересах всего советского народа соответствует целям планомерного развития народного хозяйства и роста благосостояния трудящихся.

Весьма важно повышение роли прибыли предприятий в финансировании производства. Если раньше большая часть накоплений передавалась предприятиями в государственный бюджет с тем, чтобы потом получать оттуда необходимые им средства, то теперь установлен иной порядок. Отчисления от прибыли предприятий в бюджет сокращены. Каждое предприятие, перешедшее на новую систему планирования и эко-

номического стимулирования, получило реальные права на свой фонд развития. Действующие заводы и фабрики, как правило, должны осуществлять затраты по расширению, улучшению своего производства за счет собственной прибыли. Лишь строительство новых промышленных объектов финансируется за счет централизованных средств государства.

Все больше прибылей остается непосредственно на заводах и фабриках для проведения предусмотренных планом затрат. Из 51,8 миллиарда рублей, направляемых в 1968 году на финансирование промышленности, только 23,9 миллиарда рублей поступит из государственного бюджета. Разумеется, это усиливает экономическую заинтересованность предприятий в совершенствовании всех звеньев своей хозяйственной деятельности, повышает их ответственность за развитие производства в нужном стране направлении.

Повышение роли прибыли в экономической деятельности заводов и фабрик СССР всколыхнуло новую волну

конъюнктурного интереса со стороны определенной части буржуазной прессы. На ее страницах мелькают «выводы» о том, будто бы Советский Союз возвращается к «старому испытанному закону прибылей» или, как высказался недавно журнал «Лук», завязывается «роман с прибылью».

Буржуазные «эксперты по России» умышленно смешивают понятие капиталистической и социалистической прибыли. Рассуждают они примерно так: прибыль — категория капиталистическая. В СССР и в других социалистических странах повышается хозяйственное значение прибыли. Значит, их экономика переходит на капиталистические рельсы. Капиталистическим «экспертам» подпевают новоявленные «теоретики» из Пекина. Они тоже размахивают жупелом «капитализации» советского народного хозяйства. Но ведь все это не более чем игра в слово «прибыль».

Принципиальная разница между социалистической и капиталистической прибылью определяется коренными раз-

ПРАЕКТУЮЦЬ СТУДЭНТЫ

На конкурсе, які праходзіў нядаўна ў Маскве, беларускі праект «Жылы дом будучага» атрымаў Першы дыплом. Гэты праект быў выкананы не спецыялістамі, а групай студэнтаў будаўнічага факультэта Беларускага політэхнічнага інстытута. Як і ў іншых тэхнічных вышэйшых навучальных установах, падрыхтоўка будучых інжынераў тут цесна ўвязана з вытворчымі працэсамі. Інстытутскія факультэты маюць непасрэдныя кантакты з прадпрыемствамі і арганізацыямі свайго профілю. Па дамоўленасці з імі студэнты, асабліва выпускных курсаў, у якасці дыпломных работ бяруць розныя праблемныя пытанні вытворчасці. Скажам, заказ на праект жылога дома, пра які гутарка ішла ў пачатку нашага артыкула, студэнцкае канструктарскае бюро Беларускага політэхнічнага інстытута атрымала ад рэспубліканскага Міністэрства прамысловага будаўніцтва. Яно ж і фінансавала гэту работу.

Членам такога вольнага канструктарскага бюро можа стаць любы студэнт, які, зразумела, любіць навуку і здольны, як кажуць, творча мысліць, вынаходзіць. Адно выконваюць тую ці іншую работу пад кіраўніцтвам вопытных спецыялістаў, робяць тое, што ім даручаюць. Другія ўступаюць на шлях самастойных творчых пошукаў. Вось такія якраз і складаюць касцяк студэнцкіх канструктарскіх бюро. Яны

падбіраюць тэмы для сваіх даследаванняў, заключаюць дагаворы з адпаведнымі арганізацыямі, атрымліваюць неабходныя сродкі для правядзення навуковай работы, набываюць абсталяванне і апараты працы маладых канструктараў (вядома, у дадатак да студэнцкай стыпендыі, якая штомесяц выдаецца дзяржавай).

У нашых чытачоў можа ўзнікнуць пытанне: «А што — навуковая работа не ўваходзіць у вучэбную праграму?» Вядома, уваходзіць. Але калі студэнты-канструктары выконваюць работу па заказе прадпрыемства ці якой-небудзь іншай арганізацыі, то ім належыць за гэты дадатковы аплата, Яно і зразумела. Сур'ёзная навуковая работа патрабуе многа часу і энэргіі ўмення. Часта бываюць нават выпадкі, што весці яе адначасова з выкананнем вучэбнай праграмы проста немагчыма.

Тады студэнту даецца права вольнага наведвання лекцый. Перад ім ставіцца толькі адна ўмова: своечасова з'явіцца на сесію і паспяхова здаць экзамен. У астатнія дні ён вольны самастойна распараджацца сваім часам. Для студэнта-вынаходніка важна тое, што ён бачыць вынікі сваёй творчай працы, знаходзіць практычнае прымяненне сваім ведам.

П. СУДАКОУ.

Гродзенскі хіміка-тэхналагічны тэхнікум — новая навучальная ўстанова рэспублікі. Ён рыхтуе спецыялістаў па абсталяванню хімічных заводаў, эксплуатацыі аўтаматычных прыстасаванняў, тэхнікаў па тэхналогіі мінеральных угнаенняў і кіслот. Зараз у тэхнікуме займаецца 675 юнакоў і дзяўчат. Наш здымак зроблен у лабараторыі кантрольна-вымяральных прыбораў і аўтаматыкі. Выкладчык Міхаіл ГАЛАНЧЫК [другі справа] праводзіць заняткі з групай навучэнцаў.

Фота К. ЯКУБОВІЧА.

НАШЫ КАРЭСПАНДЭНТЫ ПАВЕДАМЛЯЮЦЬ

ПА ПРЫКЛАДУ ДЫРЭКТАРА

Вайна перашкодзіла дырэктару саўгаса «Арэса» Герою Сацыялістычнай Працы Івану Ціханавічу Вароб'еву атрымаць у свой час вышэйшую адукацыю. «Вучыцца ніколі не позна», — рашыў былы ваенны лётчык. Кіраўнік гаспадаркі паступіў на завочнае аддзяленне Горацкай сельскагаспадарчай акадэміі.

Прыкладу дырэктара саўгаса паследавалі многія рабочыя гаспадаркі. Рахунковыя работнікі Пётр Бусел, Марыя Корбут, хлебароб Валіяціна Пітушка вучацца ў Гомельскім сельскагаспадарчым тэхнікуме, заатэхнік Любоў Цімашэвіч — у Віцебскім ветэрынарным інстытуце.

М. ГЕЦМАН.

Акцябрскі р-н.

НАВАСЕЛЛЕ ЗА НАВАСЕЛЛЕМ

Расце і прыгажэе горад на Бярэзіне — старажытны Барысаў. Вуліца Чапаева — адна з самых маладых у горадзе. Яна забудавана жылымі дамамі з белай цэглы, буйных блокаў у 4 і 5 паверхаў. Тут ёсць магазіны, сталовыя, кафэ. Наваселлі і на вуліцы Пушкіна. Хутка новыя дамы будуць здадзены ў эксплуатацыю на вуліцах 8 Сакавіка, Ленінскай.

Толькі летась у Барысаве здадзена ў эксплуатацыю 15 865 квадратных метраў жыллой плошчы.

П. БАРОДКА.

ВЫРАЗНЫЯ ЗМЭНЫ

Да 1939 года на тэрыторыі Жабінкаўскага раёна было толькі некалькі саматужных прадпрыемстваў, на якіх адсутнічала нават самая прыміўная тэхніка.

Зараз у раёне працуюць буйнейшы ў рэспубліцы цукровы завод, камбікормавы, крухмальны, торфабрыкетны завод, маслазавод, спіртзавод, камбінат бытавога абслугоўвання. У канцы мінулага года здадзены ў эксплуатацыю асфальта-бітумны завод, будуюцца новыя камбікормавы і торфабрыкетны заводы. Новы камбікормавы завод будзе выпускаць кожныя суткі 200 тон камбінаванага корму розных гагункаў.

Лепшыя землі раёна пры буржуазнай Польшчы належалі памешчыкам і кулакам. Большасць сялян валодала вузкімі палоскамі. Многія беднякі батрачылі ў багачы.

Цяпер на тэрыторыі раёна размясціліся 10 буйных сельгасарцелей і два саўгасы. На палях гаспадарак працуюць 230 трактараў, 65 зернеўборачных камбайнаў, 25 сіласаўборачных, каля 150 аўтамашын. У сельскай гаспадарцы занята 150 спецыялістаў з вышэйшай і сярэдняй адукацыяй.

У 1937 годзе на тэрыторыі раёна была адна сямігадовая і 31 пачатковая школы, у якіх навучалася 413 вучняў. 39 настаўнікаў вялі выкладанне на польскай мове, галоўная ўвага ўдзяляла-

ся рэлігійнаму выхаванню вучняў.

У сучасны момант у раёне 8 сярэдніх і 7 васьмігадовых школ, сярэдняя школа рабочай моладзі, 35 пачатковых школ, у якіх працуюць 369 настаўнікаў і займаецца амаль 5 тысяч вучняў.

Зараз у раёне ёсць дом культуры, 18 сельскіх клубаў, кніжны фонд якіх складае 166 тысяч кніг, 14 стацыянарных кінаўстановак, 8 кінаперасовак. У асабістым карыстанні працоўных зараз 1 590 радыёпрыёмнікаў, 4 150 радыёкропак, больш 1 500 тэлевізараў.

Б. ЗІНКЕВІЧ.

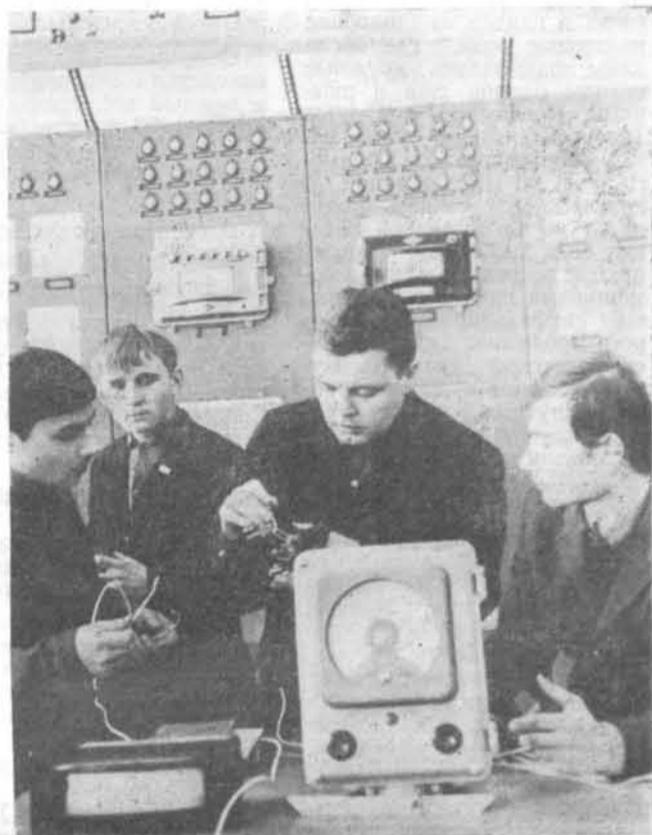
АДПАЧЫВАЮЦЬ ПРАЦАЎНІКІ СЯЛА

Многія калгаснікі і рабочыя саўгасаў Бярозаўскага раёна ў гэтыя дні ўмацоўваюць здароўе ў дамах адпачынку і на курортах.

Нядаўна па бясплатных пуцёўках у дом адпачынку «Свіцязь» адправілася цэлая група працоўнікоў сяла. Сярод іх — лепшыя механізатары калгасаў «Запаветы Леніна», «Новы шлях», «Баркі» і «Кастрычнік» В. Падароўскі, С. Гуковіч, М. Касевіч, М. Чыж, рабочыя саўгаса «Бярозаўскі» Е. Залеўская і многія іншыя.

Па прафсаюзных пуцёўках адпачываюць зараз таксама жывёлавод саўгаса «Бярозаўскі» Н. Віткоўскі — у санаторыі «Цхалтуба», а рабочыя гэтай жа гаспадаркі С. Гусько — у санаторыі «Крыніцы» пад Мінскам.

Е. СЯЛЕНА.

ЮБІЛЕЙ ЛЕГЕНДЫ

1968 год адзначаецца ў многіх краінах свету як «год Уленшпігеля». Свабодалюбы і мудры Ціль, сын Клааса, усаўлены Шарлем дэ Кастэрам, палюбіўся чытачам усяго свету. Але, бадай, нідзе так не любіць «Легенду пра Ціля Уленшпігеля і Ламу Гудзак, пра іх прыгоды, адважныя, забавныя і слаўныя, у Фландрыі і іншых краінах», як у СССР, дзе за гады Савецкай улады яна выйшла шматтысячны-

мі тыражамі ў самых розных выданнях і на розных мовах.

Вось чаму на мітынгу прадстаўнікоў многіх гарадоў Фландрыі, які нядаўна адбыўся ля помніка дэ Кастэру ў Бруселі, цёплыя словы былі сказаны ў адрас савецкага народа, дзе Ціль Уленшпігель знайшоў дружную радзіму.

В. ВОЛКАУ.

И СОЦИАЛИСТИЧЕСКАЯ ПРИБЫЛЬ

личиями в самой сущности социализма и капитализма. В самом деле, социалистическая прибыль создается в условиях общественной собственности на орудия и средства производства, в условиях отсутствия эксплуатации человека человеком, в целях планомерного развития экономики.

Социалистическая прибыль — достояние всего общества. Она идет на финансирование расширенного воспроизводства, является одним из основных источников средств для улучшения и развития социального обеспечения, культуры, просвещения, здравоохранения, для образования фондов поощрения на предприятиях и развития их производства.

Социалистическая прибыль не может превращаться в частный капитал. Ни один советский гражданин, какое бы материальное поощрение из прибыли предприятия он ни получал, не может приобрести в частную собственность станки, машины, оборудование и с их помощью эксплуатировать чужой труд.

Социалистическая при-

быль не противопоставляется планированию, а, наоборот, используется как его инструмент. Сам механизм поощрения из прибыли направлен на то, чтобы заинтересовать коллективы предприятий в составлении и выполнении высоких, обоснованных планов.

Капиталистическая же прибыль является антиподом планирования. Это и понятно, ведь она — главная цель, побудительный стимул, регулятор производства. Где больше можно выкачать прибыли, выше ее норма — туда стихийно и переливается капитал. Что изготовлять — детские игрушки или снаряды — предпринимателю безразлично. Основное для него — высокий дивиденд, высокий доход на капитал.

При социализме прибыль — не самоцель. Основная задача социалистической экономики — все полнее удовлетворять потребности народа. Распределение прибыли, идущей на расширение производства, зависит не только от доходности тех или иных отраслей производства. Решающими оказываются обще-

народные интересы. Например, в текущей пятилетке огромные финансовые ресурсы направляются на капиталовложения в наиболее прогрессивные отрасли тяжелой промышленности. Одновременно увеличиваются вложения в производство товаров народного потребления и в сельское хозяйство.

Итак, из сказанного видно, что прибыль имеет при социализме совершенно другое социальное-экономическое содержание, чем при капитализме. Использование ее направлено на укрепление общенародной собственности на орудия и средства производства, на совершенствование советской плановой экономики.

Даже сами буржуазные эксперты из тех, кто более или менее объективно смотрят на положение вещей, это признают. Например, американец Ричард Морзе, правительственный консультант по вопросам управления промышленностью, вернувшись недавно в США из поездки по СССР, заявил на страницах журнала «Юнайтед Стейтс Ньюс энд Уорлд рипорт»:

«Советский Союз действительно решил перейти на так называемую систему прибыли. Я думаю, это было неправильно понято, так как на деле их система прибыли используется только как мерило производственной эффективности, а не для того, чтобы дать возможность отдельным лицам использовать капитал для извлечения прибыли».

Социалистическая прибыль — это не что-то новое, изобретенное советскими экономистами. Она используется с первых лет социалистического строительства. Как же образуется прибыль в социалистическом хозяйстве? Она представляет собой разницу между отпускными ценами на произведенную предприятием продукцию и затратами на производство этой продукции. Значит, прибыль — это чистый доход предприятия. Чем больше нужных обществу товаров выпустит предприятие, чем меньше при этом затратит труда и материальных ценностей, чем лучше будет качество изделий, тем больше оно получит чистого дохода, прибыли. Таким образом, прибыль отра-

жает разные стороны деятельности предприятия, и количественные и качественные. Вот этот-то обобщающий характер прибыли и позволяет использовать ее как один из главных показателей плана и оценки работы предприятий. Причем, такой, который дает возможность планировать и контролировать деятельность заводов и фабрик, не сужая в то же время их хозяйственной самостоятельности.

Усилена роль прибыли и в народнохозяйственном производстве, поскольку она стала «сквозным» показателем, устанавливаемым во всех хозяйственных звеньях, вплоть до государственного плана. Это открывает дорогу для более точного определения и регулирования экономических результатов деятельности предприятий, эффективности их производства. Повышается значение прибыли и в стимулировании производства и труда коллективов заводов и фабрик.

Л. ПЕКАРСКИЙ,
старший экономист
Научно-исследовательского
института Госплана СССР.
АПН.

ЭТИ ЧУВСТВА ВРЕМЯ НЕ СОТРЕТ

Если есть на свете счастливые люди, то я — один из них!

В последних числах апреля 1967 года я пересек польско-советскую границу в Кузнице, в 6 верстах от Гродно. Здесь меня встретил племянник, которого я оставлял мальчиком. Теперь он уже врач в Слониме с 16-летним стажем службы. Посадил он меня в свою машину, и мы поехали домой — через Волковыск в Слоним. Радость и грусть переполнили меня до самого края, когда я глядел на широкие колхозные поля, где после зимы поднимались дружные всходы озимой ржи и пшеницы. Проснулась моя душа хлебороба, 30 лет тому назад оторванного от любимого занятия. Именно такой и хотелось мне увидеть Родину, а не такой, какой оставил ее в 1937 году — поделенной наспех польскими помещиками на хутора. Хорошая асфальтированная дорога проложена вдоль польско-советской границы. Куда ни взгляни — везде стройки. По пути видишь такие интересные машины, что даже не знаешь их назначения.

Вот и Волковыск. Здесь мы остановились на отдых. Моя племянница работает здесь врачом в больнице, ее муж — тоже. Едем через Зельву, Бережки, Ярнево, Сынковичи и вот — Слоним. Здесь радостная, долгожданная встреча с моей любимой сестрой — теперь уже 90-летней старушкой. Слезы радости и у нее, и у меня.

Старый наш Слоним, разрушенный войной, неузнаваем. Там, где были рынок и торговые ряды, разбит молодой парк, высажено множество цветов, за которыми заботливо ухаживают женские руки. В городе построено много 5-этажных жилых домов. В нижних этажах — прекрасно оборудованные магазины со всевозможными товарами. Здесь построено много новых предприятий: мебельная фабрика, авторемонтная мастерская, маслобойный завод, мясной комбинат и многие другие. Город разрастается во все стороны. По Ружанскому и Белостокскому шоссе строятся большие корпуса жилых домов, новая больница.

Еще заметны следы немецких извергов, 4 года топтавших нашу землю. На месте православного собора — груда развалин. Костел, что возвышался над торговыми рядами, тоже почти разрушен, но в оставшейся части совершаются богослужения.

В городе налажено очень хорошее автобусное сообщение, проезд очень дешев — 4 копейки в любом направлении. Автобусная станция находится у железнодорожного вокзала, очень удобно для пассажиров. Местечко Альбертин уже срослось со Слонимом.

В городе много школ, в том числе несколько профессиональных, где молодые люди получают различные специальности.

Наконец, я в моей родной деревне Большая Крокотка. Автобусы из Слонима сюда идут 4 раза в день, проезд стоит 50 копеек. Лошадьми теперь никто не едет в Слоним: автобусом быстро, удобно и дешево.

В Большой Крокотке есть

средняя школа, учительский состав — 13 человек. При школе учебная мастерская. Деревня электрифицирована, электричество в каждом доме и на улице. Очень много новых домов, построенных после войны. Новые дома уже не кроют соломой. Заметны культурные новшества в быту: мебель городских фасонов, зеркала, комоды, шкафы, почти в каждом доме телевизор, радиоточка (стоит 50 копеек в месяц). Многие молодые люди имеют мотоциклы, почти все — велосипеды.

Основные массивы земли находятся в ведении колхоза, а каждый колхозник имеет приусадебный участок, который дает возможность держать корову, пару свиней, птицу.

Одежда на людях вся фабричная, прялка, серп, коса уже вышли из употребления.

Колхоз имени Дзержинского, который объединяет села Большую и Малую Крокотки, Рудавку, Яцевичи и Селявичи, имеет 4704 гектара земли, в том числе пахотной — 2521.

В колхозе 10 комбайнов для уборки зерновых культур, 28 тракторов, много грузовых машин, прицепного инвентаря и 120 электромоторов разной мощности.

Но самым поразительным является культурный рост деревни. За 20 лет господства буржуазной Польши из крокоткинских людей только 9 человек получили среднее образование (5 учителей, 3 фельдшера и 1 шофер). За годы Советской власти (тоже за 20 лет) высшее и специальное среднее образование получили 314 человек! Из Крокотки вышел 71 учитель, 26 инженеров, 17 агрономов и зоотехников, 15 врачей, 25 фельдшеров, 19 офицеров Советской Армии, 5 машинистов паровозов, 106 трактористов и шоферов и пр.

Наш колхоз имени Дзержинского занял второе место в Гродненской области. Мне было радостно видеть успехи моих земляков.

Мои друзья, с которыми я рос, с горечью вспоминают старую жизнь при царе и пажах. Все без исключения говорят, что теперь наступила настоящая жизнь, только жаль, что уже старики, мало осталось жить. С особенной болью говорят о прошлой войне, которая оставила кровавый след почти в каждой семье, не говоря уже о разрушениях.

Гордостью моей деревни является библиотека имени Янки Купалы. Я имел большое счастье присутствовать на праздновании 40-летия этой библиотеки. На открытой площадке собрались старые и малые. На праздник прибыла из Минска племянница Янки Купалы Ядвига Юльяновна Романовская, которая заведует фондом Литературного музея Янки Купалы в Минске. Прибыла также научный работник музея Павлина Александровна Михолап, белорусский поэт Микола Аврамчик, ведущий одним из отделов журнала «Маладосць», украинский поэт Петр Горецкий, директор областной библиотеки имени Карского Павел Георгиевич Мельниченок. Прибыло много гостей из Минска, Слонима, Лиды и других мест. Доклад о библиотеке сделал Николай Петрович Шишковский, затем выступил с речью Степан Григорьевич Игнато-

вич — один из первых основателей библиотеки. Он рассказал о тяжелых условиях деятельности на культурной ниве при буржуазной Польше. Теперь в библиотеке насчитывается до 10 тысяч томов, в год прочтывают от 7 до 8 тысяч книг. Бессленным библиотекарем является инвалид Отечественной войны Александр Иванович Житкевич. Он содержит библиотеку в образцовом порядке. За свою аккуратную и преданную работу он получил много благодарностей от читателей, от министерства просвещения и от областного и районного отделов народного образования.

Местный хор молодежи под руководством Василия Трофимовича прекрасно исполнил несколько песен, затем выступил районный оркестр.

Огромную услугу оказало мне Белорусское товарищество по культурным связям с соотечественниками за рубежом. Работники комитета организовали поездки по городу, а затем подключили меня к канадской группе, в которой главой был Федор Масляк. Вместе с группой я побывал в музее Отечественной войны. Это останется у меня в памяти на всю жизнь. Мы побывали в 4-й клинической больнице, посетили также очень интересный камвольный комбинат, где работает около 7000 человек. Мне кажется, что это огромное текстильное предприятие является верхом технической мысли советских инженеров. Чего у них только нет при этом комбинате! Вот замечательный Дворец культуры с громадным залом на 3500 мест, огромный купальный бассейн, фруктовый сад, несколько учебных заведений, большой благоустроенный жилой массив из 5-этажных домов.

Побывали мы и на искусственном Минском море — любимом месте отдыха минчан. Это море занимает площадь 92 квадратных километра. На берегу моря построены дачи и дома отдыха для детей и рабочих разных предприятий. Затем посетили очень интересный минский планетарий, ботанический сад, осмотрели парк имени Горького.

Вместе с канадской группой я поехал в город Брест, где мы провели 3 дня. Мы были в краеведческом музее и в легендарной Брестской крепости, где видели потрясающие картины борьбы против гитлеровских захватчиков. За время пребывания на Родине у меня скопилось столько впечатлений, что они останутся со мною на всю жизнь. Я необыкновенно счастлив, что имел возможность побывать в родных местах. Много наших людей судьба разбросала по свету, но почти у всех у них осталась любовь к своей Родине и теплые воспоминания о юности. Эти чувства не стирает время, для них нет границ.

Когда на обратном пути домой в Аргентину я заехал к своему старому другу Г. Р. Окулевичу в Торонто, там собралась группа земляков, которые живут в Канаде. Эта неугасаемая искра любви к Родине чувствовалась у каждого из них. Каждый расспрашивал подробности, и этой любознательности, казалось, не было конца.

С. ФИЛОТОВИЧ.

Аргентина.

Музей кафедры заалогіі Брэсцкага педагагічнага інстытута налічвае звыш 600 экспанатаў. Яго гаспадары — студэнты. Летнія канікулы яны праводзяць у экскурсіях па краіне. Адтуля студэнты прывозяць новыя экспанаты, якімі папаўняюць інстытуцкі музей.

Фота В. ГЕРМАНА.

«ПІШУЦЬ ЗЕМЛЯКІ»

Хоть и с опозданием, но я все же хочу поделиться впечатлениями от своей поездки на Родину в 1967 году. Ранним августовским утром я вышла из поезда Париж — Москва. На перроне минского вокзала меня встречала сестра с мужем. После объятий, сердечных приветствий мы вышли на Привокзальную площадь. Город пробуждался, многочисленные такси привозили и увозили пассажиров, один за другим подходили автобусы, стрекотали мотоциклы.

Мы взяли такси и направились в один из микрорайонов, где живет моя сестра. Этот район молодой, но здесь уже есть все необходимое для горожан: магазины, клиника, аптеки, школы, ясли, площадки для детей и т. д. Моя сестра занимает квартиру из двух комнат с ванной, балконом, центральным отоплением и газом. Плата за все — лишь 12 рублей в месяц.

Меня восхитил современный Минск, город широких улиц и проспектов, площадей и парков, красивых домов и дворцов. Но Минск не только красивый город, это крупный промышленный, научный и культурный центр республики.

Во время пребывания в столице Белоруссии я посетила музей Великой Отечественной войны, Государственный художественный музей, вместе с родственниками ездила к Минскому морю.

Несколько дней я провела в родном Бобруйске, который не видела с 1942 года. И здесь бросаются в глаза перемены. Пригород Бобруйска, где я родилась, во время войны был сожжен дотла. Мои земляки уже давно отстроились, посадили сады, и сейчас город утопает в зелени. Я была в гостях в разных домах, видела хорошую обстановку, радиоприемники, телевизоры, холодильники, стиральные машины. Хорошо живут бобруйчане!

Дети моих школьных товарищей пооканчивали десятилетки, многие из них учатся в высших учебных заведениях. Обучение в СССР бесплатное, студенты получают стипендию. Нам раньше приходилось идти в школу за два километра, а теперь выстроена большая красивая школа.

Я счастлива, что посетила Родину, познакомилась с современной жизнью.

А. ЕМЕЛЬЯНОВА.

ФРГ.

Уже много лет подряд я получаю книги из СССР. Вот и недавно почтальон принес мне посылку, содержащую шесть красивых книг. Из беглого просмотра я убедился, что все шесть очень интересные. С каждой такой посылкой моя библиотечка становится все больше. В настоящее время она имеет довольно внушительный вид. От себя лично и от моих читателей приношу сотрудникам газеты «Голас Радзімы» горячую благодарность за заботу о нас, живущих на чужбине. Вряд ли есть в мире другая такая страна, которая уделяла бы столько внимания своим соотечественникам, разбросанным по свету.

К сожалению, находятся среди нас еще типы, которые измышляют различные небывлицы и в своих листах типа «Русская мысль» клеветают на Родину, которая вскормила и вспоила их. С негодованием и презрением мы относимся к подобным людям, к их подлой лжи.

Взять хотя бы трех «лионцев», которые по телевидению делились своими «впечатлениями» от поездки в Советский Союз в сентябре прошлого года. О них писал в газете «Голас Радзімы» наш соотечественник Мишель Д. — «Две встречи». Видел я эту передачу и возмущался их гнусной выдумкой. В том же году, в то же время многие мои хорошие знакомые побывали на Родине: одни в Москве, другие на Украине, третьи в Белоруссии, четвертые на Кавказе. И все они с восторгом рассказывали обо всем увиденном. Каждый из них не только не был «раздет до гола», а наоборот, привез богатые подарки от родных — вещи, о которых здесь и не мечтал. И все в один голос утверждают, что советский народ живет хорошо и счастливо. Никто не боится потерять работу, остаться без крова и хлеба.

Мои родные, проживающие в Белоруссии и Казахстане, тоже пишут мне о своей хорошей жизни. Из Казахстана мне писали, что их совхоз к пятидесятилетию Октября выполнил 7 (!) норм. Так трудятся только для себя, для своей любимой Родины, а не для хозяев-эксплуататоров. Получаю также много фотокарточек. На всех вижу людей, одетых нисколько не хуже, чем в современных капиталистических странах. На открытии Олимпийских игр в Гренобле советские спортсмены затмили всех своей красивой и богатой формой. С почтением.

И. СИНЯВСКИЙ.

ВОСЕМ НЕЗАБЫЎНЫХ ДЗЁН

Свежае марознае паветра, маляўнічыя ўзгоркі і раўніны. Зіхацяць інеем, як у казцы, застыўшыя сосны і елкі. Усё заліта сонечным святлом. Карціна гэта ўсіх прыводзіць у захваленне. Можа таму, што такога не ўбачыш пад небам гарачай Афрыкі, што джунглі В'етнама не падобны на беларускія гаі.

Спартыўная база «Сасновы бор». Сюды ў час зімовых канікул прыехалі пасланцы гераічнага В'етнама, Сірыі, Непала, Самалі, Бірмы, Афганістана, якія навучаюцца ў вуні і тэхнікумах Мінска.

Ужо ў першы дзень пасля адкрыцця Інтэрнацыянальнага студэнцкага лагер стаў падобны на шумны вулей. Цікавыя лыжныя прагулкі, гульні ў валейбол, настольны тэніс, бильярд, шахматы, шашкі, сустрэчы з цікавымі людзьмі — вось няпоўны пералік таго, чым займаліся ў лагеры.

Студэнты падрыхтоўчых факультэтаў БДУ імя У. І. Леніна і політэхнічнага інстытута пракралі тут сваю першую лыжню. Першы раз стаўшы на лыжы, яны захваліліся гэтым відам спорту.

Калі наступіў дзень спаборніцтваў, дык усіх хваліла пытанне: «Хто ж пераможа?» Пад радасныя воклі-

чы і апладысменты балельшчыкаў пераможцамі сталі студэнты падрыхтоўчага факультэта БДУ імя У. І. Леніна Чанг Конг Зунг і Чан Нгок Зунг, сірыйскі студэнт з політэхнічнага інстытута Башур Тоні Матаніс.

Няхай не ўсе яшчэ асвоіліся з лыжамі, але ці можна чым-небудзь вызначыць радасць і веселасць, якія прынеслі студэнтам гэтыя незабыўныя дні?

Схваткі разгарэліся ў аматараў настольнага тэніса. Сапраўднымі майстрамі маленькай ракеткі паказалі сябе в'етнамскія студэнты.

У сустрэчы па валейболу паміж замежнымі студэнтамі політэхнічнага інстытута і універсітэта перамогу атрымалі студэнты універсітэта.

А ў вячэрняй гадзіны ў гасці да студэнтаў прыязджалі ўдзельнікі Вялікай Айчыннай вайны Герой Савецкага Саюза генерал-маёр С. Пушкароў, былы камандзір 2-ой Калінінградскай партызанскай брыгады імя Фрунзе К. Марозаў, былы камандзір санітарнага ўзвода стралковага батальёна С. Кунцэвіч. Яны расказвалі аб гераічнай барацьбе беларускага народа з нямецка-фашысцкімі захопнікамі, выказалі пачуццё брацкай са-

лідарнасці і непарушнай дружбы з в'етнамскім народам.

Студэнтам-іншаземцам надоўга запомніцца сустрэчы з адным з арганізатараў калгаснага будаўніцтва ў Беларусі Героем Сацыялістычнай Працы М. Валадзько і старшынёй калгаса «Новы быт» Мінскага раёна Б. Фунцікавым, якія расказалі аб поспехах працаўнікоў палёў, аб зменах, што адбыліся ў беларускай вёсцы за гады Савецкай улады.

Вялікае ўражанне на студэнтаў зрабіла наведванне

дзіцячага сада, дзе адпачываюць дзеці рабочых камбіната будматэрыялаў. Студэнты пазнаёміліся з умовамі адпачынку дзяцей, разам з імі спявалі песні і рассталіся сябрамі.

Нашы замежныя сябры змаглі пазнаёміцца з мастацкай самадзейнасцю гадзінінікавага завода, абутковага вытворчага аб'яднання «Прамень», навукова-даследчага інстытута анкалогіі і радыялогіі, Навапольскага сельскагаспадарчага тэхнікума, прагледзелі новыя мастацкія фільмы.

Восем дзён — зусім невя-

лікі тэрмін. Аднак каля 200 юнакоў і дзяўчат з замежных краін не толькі добра адпачылі, але і пазналі многа новага аб краіне, у якой яны вучацца, аб яе гасцінных людзях.

У юнакоў і дзяўчат, адпачываючых у Інтэрнацыянальным лагеры, розны колер скуры, гавораць яны на розных мовах, але словы «Мір», «Дружба», «Адзінства» зразумелы былі для ўсіх. Савецкія, в'етнамскія, сірыйскія песні, песні народаў свету, жарты, смех былі настаяннымі спадарожнікамі замежных студэнтаў у «Сасновым бары».

«...Нам было прыемна адпачываць у Інтэрнацыянальным лагеры. Ён пакінуў многа незабыўных уражанняў, якія мы ніколі не забудзем. Адносіны паміж намі брацкія і дружалюбныя. Мы абяцаем вам, што пасля адпачынку будзем выдатна вучыцца, каб авалодаць перадавой навукай у Савецкім Саюзе», — такі водгук аб лагеры напісалі в'етнамскія студэнты падрыхтоўчага факультэта БДУ імя У. І. Леніна.

НА ЗДЫМКУ: на лыжнай прагулцы.

Г. ГРАКАУ.

Цэзары РУДЗІНСКІ

ПАРТЫЗАНЫ

Гэты артыкул быў змешчаны ў польскай газеце «Жыцце Варшавы» пад рубрыкай «Дарогамі Беларусі».

З магутнай глыбы вырастаюць каменныя постаці двух барадачой у сялянскіх кажухах. Адзін узіраецца ўдалеч, прыціскаючы левую руку да грудзей, другі крыху схіліў галаву, правая рука яго застыла ў жэсце адмовы. Гэта помнік братам Міхаілу і Івану Цубам у іх роднай вёсцы Навіна. Зімой 1943 года гітлераўцы зрабілі тут, у палескіх балотах, спробу ліквідаваць «партызанскі край». Пагражаючы пісталетамі, яны імкнуліся прымусіць гэтых дзядоў выдаць партызанскае сховішча. Міхаіл адмовіўся і загінуў на месцы. А Іван завёў акупантаў у пастку ў непрыходныя балоты на рацэ-Лань. Ён таксама падзяліў лёс брата, але за яго жыццё фашысты заплацілі ўласнымі галавамі.

Статуя ў вёсцы Цубы (так з наядушняга часу называецца Навіна), — адзін з некалькіх тысяч помнікаў, абеліскаў, мемарыяльных дошак і партызанскіх могілнікаў, раскіданых па ўсёй Беларусі. У адной толькі Мінскай вобласці ўшанавана такім чынам 842 мясціны барацьбы і пакутніцтва беларускага народа.

КАВАЛЕР КРЫЖА ГРУНВАЛЬДА

Адзін з тых людзей, якія ўвайшлі ў легенду і заслужана трапілі на старонкі гісторыі, сядзіць якраз перада мной у пакоі гасцініцы «Беларусь». У Васіля Емяльянавіча Самуціна — «Емяльянава», самага, бадай, вядомага з былых беларускіх партызан, што засталіся жывымі, — ясныя, юначыя вочы, маленькія, падстрыжаныя вусы і сівеючыя скроні. Гледзячы на яго, цяжка паверыць, што ён пражыў ужо 62 гады, ды такіх маляўнічых, што яго біяграфія хапіла б на некалькі раманаў, п'ес і фільмаў.

Народжаны ў год першай рэвалюцыі, з маленства ён спазнаў самую, напэўна, страшную ў Еўропе — галечу палескага селяніна. З сямі год ён пасвіў чужую жывёлу, а ў семнаццаць упершыню абуў боты — і то не ўласныя, гаспадарскія. Ступіўшы на шлях барацьбы за іншую будучыню, працаваў спачатку ў радах камсамола, пазней — Камуністычнай партыі Заходняй Беларусі. Арыштаваны ў 1935 годзе, таварыш «Мікалай Зянкевіч» — такім псеўданімам ён карыстаўся ў падполлі — зарабіў 10 год турмы.

птары В. Зноба і Г. Кальчанка.

У цырымоніі адкрыцця помніка прынялі таксама ўдзел Маршал Савецкага Саюза В. Сакалоўскі, пасол СССР у Францыі В. Зорын, савецкі ваенны аташ В. Ярошанка, прадстаўнік УССР пры ЮНЕСКО Н. Рашатняк і іншыя.

Мэр Энен-Льетара В. Даршыкур адзначыў у сваім выступленні на мітынгу, што французскія свята захоўваюць памяць аб подзвігу Васіля Поряка і іншых савецкіх людзей, якія пралілі сваю кроў на зямлі Францыі. Для нас памяць

аб савецкіх героях, сказаў ён, з'яўляецца залогам дружбы паміж нашымі народамі.

На мітынг таксама выступілі прыбыўшыя ў Францыю сябра В. Поряка Галіна Іванова — Томчанка, прадстаўнік таварыства «Францыя — СССР» А. П'ерар.

Да падножжа помніка ўскладаюцца вянкi, урна з зямлёй, прывезенай з радзімы В. Поряка. Гучаць «Марсельеза» і Гімн Савецкага Саюза. У мэрыі Энен-Льетара адбыўся вялікі прыём у гонар савецкіх гасцей.

У Беластоку, дзе спачатку адседжаў тэрмін, быў старшынёй легальнага турэмнага камітэта. Потым яго перавялі ў Серадз. Там, у турэмным бульбасховішчы, ён спаткаўся з Уладзіславам Гамулкам. На працягу амаль пяці год, праведзеных у санацыйных турмах, Самуцін па-ранейшаму працаваў у канспірацыі і адначасова вучыўся. Уменне дзейнічаць ва ўмовах падполля, веданне мясцовасці, людзей і польскай мовы вырашылі яго партызанскі лёс у часы вайны.

Васіль Самуцін, партыйны дзеяч, партызан і журналіст, за барацьбу з гітлераўскімі акупантамі, а таксама за дзейнасць у пасляваенны час быў узнагароджаны ордэнам Леніна, ордэнам Баявога і Працоўнага Чырвонага Сцяга, найвышэйшай польскай баявой узнагародай — Крыжам Грунвальда II ступені і многімі іншымі ордэнамі і медалямі, а таксама вельмі паважаным у Савецкім Саюзе тытулам заслужанага дзеяча культуры БССР.

«НІХТО НЕ ЗАБЫТЫ, НІШТО НЕ ЗАБЫТА!»

У Цэнтральным Камітэце КП Беларусі нядаўна створана спецыяльная камісія, якая павінна клапаціцца, каб ніхто і нішто з часоў барацьбы супраць гітлераўскіх акупантаў не было забыта. Камісія, якую ўзначальвае сакратар ЦК Станіслаў Пілатовіч, супрацоўнічае з Інстытутам гісторыі партыі. Беларускія гісторыкі рыхтуюць трохтомнае выданне аб падполлі і партызанскай барацьбе ў тыле ворага. Складзены імяныя спісы партызан. Выявілася, што ў 1941—1944 гг. на Беларусі іх дзейнічала 380 тысяч, а разам з падполлем у гарадах — звыш 450 тысяч.

Паводле афіцыйных спісаў, сярод іх было звыш дзвюх з палавінай тысяч палякаў. А ў сапраўднасці, відаць, значна больш, бо не заўсёды можна было дакладна вызначыць нацыянальнасць удзельніка руху Супраціўлення. Адно ясна, што палякі былі амаль ва ўсіх атрадах беларускай арміі партызан. Широка вядома, напрыклад, прозвішча Мікалая Вайцяхоўскага, кавалера ордэна «Віртуці Мілітары», польскага камандзіра беларускай брыгады імя Кастуся Каліноўскага, цяпер ён працуе на Салігорскім калійным камбінаце. Камандзірам аднаго з атрадаў быў цяперашні галоўны інспектар авіяцыі Войска польскага генерал Ян Рачкоўскі. Атрад імя 25 кастрычніка ў партызанскай брыгадзе імя Чкалава ўзначальваў былы член КПП з Лодзі Юзэф Мархвінскі. У брыгадзе імя Шчорса ў раёне Баранавіч смельмі аперацыямі на чыгунцы праславіліся палякі Зыгмунт Гурыновіч, Балеслаў Рудкоўскі і Браніслаў Каспяровіч. Яны і тысячы іншых змагаліся на беларускай зямлі, пралівалі кроў «за вашу і нашу свабоду».

Пераклаў з польскай мовы

А. МАЖЭЙКА.

У сяле Расна Камянецкага раёна, цэнтры калгаса «Савецкая Беларусь», пабудаваны палац культуры. Тут усё — глядзельная зала на 500 месц, вялікае фая, бібліятэка, цэнтральнае ацяпленне, люмінесцэнтнае святло — разлічана на тое, каб стварыць добрыя ўмовы для адпачынку сельскіх працаўнікоў.

Фота К. ЯКУБОВІЧА.

ПОМНИК У ЭНЕН-ЛЬЕТАРЫ

У шахцёрскім горадзе Энен-Льетар адбылося ўрачыстае адкрыццё помніка Герою Савецкага Саюза Васілю Поряку — удзельніку французскага Супраціўлення, загінуўшаму тут у гады другой сусветнай вайны. Сотні жыхароў шахцёрскага краю сабраліся на могілках, дзе пахаваны астаткі расстралянага акупантамі патрыёта. У Энен-Льетар прыбылі дэлегацыя Савецкай Украіны на чале з міністрам вышэйшай і сярэдняй спецыяльнай адукацыі УССР Ю. Даненкавым, вўтары помніка скульп-

ВЫДАЕ «БЕЛАРУСЬ»

Аб размаху кнігадрукавання ў Савецкай Беларусі сведчаць такія лічбы: адно толькі выдавецтва «Беларусь», што знаходзіцца ў Мінску, у гэтым годзе выпусціць у свет 400 назваў кніг агульным тыражом каля 2,5 мільёна экзэмпляраў.

— Галоўны від нашай прадукцыі — мастацкая літаратура, — паведаміў нашаму карэспандэнту Міхаіл Антоненка, галоўны рэдактар выдавецтва. — Да мінулага года ёю займаліся дзве вядучыя рэдакцыі — мастацкай літаратуры і літаратуры для дзяцей і юнацтва. У студзені 1967-га ў нас была арганізавана яшчэ адна, новая рэдакцыя — перавыданняў і перакладаў мастацкай літаратуры. Яна паспела ўжо выпусціць кнігі 40 назваў.

З іх трэба адзначыць двухтомную «Анталогію беларускага апавядання», «Выбраную лірыку» Я. Купалы, «З майго летапісу» Я. Коласа, паэму П. Броўкі «Заўсёды з Леніным», мемуарную кнігу праслаўленага партызана Беларусі В. Казлова «Людзі асобага складу», чатырохтомнікі М. Танка і А. Куляшова, «Творы» Ф. Багушэвіча — найбольш поўнае з усіх выданняў гэтага класіка беларускай літаратуры. Перакладзены на беларускую мову і выйшлі ў свет зборнікі вершаў Л. Сыракомлі (з польскай) «Лірыка» Зульфі (з узбекскай), зборнік апавяданняў грузінскіх пісьменнікаў пад назвай «Горны вадапад».

— Зараз ранейшая рэдакцыя мастацкай літаратуры, — працягвае галоўны рэдактар, — называецца рэдакцыяй арыгінальнай мастацкай літаратуры. Да ліку яе лепшых кніг мінулага года, мяркуючы па водгуках чытачоў, трэба аднесці паэтычныя зборнікі: «Твае далоні» А. Пысіна, «Служба святла» А. Русецкага, «Запаланкі» Д. Віцэль-Загневай, «Універсітэцкі гарадок» М. Аўрамчыка, «Перазовы» Н. Гілевіча, «Белыя пісьмы» Веры Варбы, а з прозы — да-

кументальную аповесць Р. Няхая «Алёшка-атаман», зборнік нарысаў В. Палтаран «Ключы ад сезама» і некаторыя іншыя выданні.

Асабліва хочацца спыніцца на маладых галасах беларускай літаратуры. Вядома, што ад нас, выдаўцоў, у вядомай ступені залежыць, ці будуць яны гучаць у поўную сілу. За мінулыя пяць год са сваімі першымі кнігамі выступілі ў «Беларусі» 57 аўтараў, многія з якіх зараз з'яўляюцца папулярнымі літаратарамі. Гэта, зразумела, надрэнна, але далёка не мяжа. У нашу літаратуру ўліваецца зараз магутны паток моладзі. Колькасць першых кніг можа і павінна расці з кожным годам куды хутчэй. Прыемна, што ў параўнанні з 1967 годам у гэтым годзе такі рост будзе: плануецца выдаць каля дваццаці кніг-першыняў.

Арыгінальныя творы паэзіі і прозы, у тым ліку і аўтараў-дэбютантаў, займалі асноўнае месца ў 1967 годзе і сярод нашых выданняў літаратуры для дзяцей і юнацтва. Тут — двухтомная анталогія беларускай савецкай дзіцячай літаратуры («Арлянтам»), двухтомны збор твораў старэйшага дзіцячага пісьменніка нашай рэспублікі А. Якімовіча, аповесці «Жоўтая акацыя» Ул. Дубоўкі, «Сум і радасць дзедэ Рэпкі» К. Кірэенкі, «Вогненны танк» Г. Беразіяка, «Выпадак на Студзэнцы» М. Ваданосава.

Тэматычны план выдавецтва на гэты год улічвае, што год гэты знамянальны — на яго рубяжы з 1969 годам спаўняецца 50 год Савецкай Беларусі. Сярод кніг, прымеркаваных да паўвекавага юбілею рэспублікі, — раман-хроніка «Вецер века» І. Гурскага. У аснове рамана пакладзены гістарычныя факты і падзеі, пачынаючы ад лютаўскай 1917 года буржуазна-дэмакратычнай рэвалюцыі і канчаючы ўтварэннем Беларускай ССР. Другая важная ў гэтым радзе кніга называецца «Табе, Беларусь!» З яе старонак загучаць на беларускай мове галасы паэтаў

ўсяго вямнога шара, якія аддаюць даніну любові і захаплення мужнаму беларускаму народу. Сюды ж правільна будзе аднесці і дакументальную аповесць С. Грахоўскага «Рудабельская рэспубліка», прысвечаную першым дням Савецкай улады на Палессі.

Гэты год абячае быць больш ураджайным на кнігі празаікаў і паэтаў розных рэспублік Савецкага Саюза, а таксама зарубажных краін у перакладзе на беларускую мову. Такіх кніг мы выпусцім звыш дзесяці. Назаву іх аўтараў: рускі Сяргей Смірноў, украінец Сцяпан Алейнік, эстонец Юхан Смуул, польскі класік Адам Міцкевіч, балгарын Найдзен Выхаў, в'етнамскія паэты і паэты ГДР.

У бягучым годзе будзе закончана выданне чатырохтомных збораў твораў Я. Брыля і М. Лынькова, трохтомніка П. Панчанкі, двухтомніка выбраных твораў Р. Сабаленкі. Да нашых ужо стаўшых традыцыйнымі серыяй «Бібліятэка беларускага рамана», «Бібліятэка беларускай прозы», «Бібліятэка беларускай паэзіі» прыбавіцца яшчэ адна. Гутарка ідзе аб «Бібліятэцы беларускай драматургіі». Яна адкрыецца зборнікам п'ес старэйшага беларускага драматурга В. Галубка, камедыяй «Пінская шляхта» аднаго з пачынальнікаў беларускай рэалістычнай драматургіі В. Дуніна-Марцінкевіча і шырока вядомай п'есай А. Макаёнка «Выбачайце, калі ласка!»

— Спадзяёмся, — гаворыць у заключэнне інтэрв'ю Міхаіл Антоненка, — што чытацы цэпла сустрэнуць новыя творы беларускай прозы, запланаваныя да выпуску ў свет у гэтым годзе, — аповесць А. Асіпенкі «Жыта», раман Н. Кругавых «Калі спяваюць салдаты», кнігу І. Шамякіна «Вячэрні сеанс», якая ўключае новую аповесць «Ах Міхаліна, Міхаліна!» і апавяданні, дакументальную аповесць «Тварам да небяспекі» І. Новікава.

На сцэне Беларускага акадэмічнага тэатра оперы і балета БССР адбылася прэм'ера оперы Дж. Пучыні «Багема». Пастаноўку оперы ажыццэвіў галоўны рэжысёр тэатра народны артыст рэспублікі Д. Смоліч, дырыжор—народная артыстка рэспублікі Т. Каламіцава, мастак — заслужаны дзеяч мастацтва А. Грыгар'янц. НА ЗДЫМКУ: сцэна са спектакля.

Фота А. САСІНОўСКАГА.

СТАРОНКА ВЯЛІКАГА ЖЫЦЦЯ

Кастрычніцай раницай 1918 года сяляне сяла Літвінавічы, што на Гомельшчыне, перадавалі чутку: — Сын папа Мікалая Панцюха аб'явіўся. Бязбожнік. Гавораць, школу нейкую новую адкрые, камунію, быццам, будзе заводзіць. І жонка ў яго з багатых, а таксама супраць бацькі пайшла. Фельчарыца зараз.

Так, гэта быў Панцеляймон Лепаўшынскі, сын мясцовага папа. Здаваўся, самім лёсам яму быў наканаваны шлях свяшчэнніка. Але не з крыжам і боскім словам пайшоў малады Лепаўшынскі ў жыццё. Ужо семнаццацігадовым гімназістам ён думае аб адукацыі народа і становіцца на шлях рэвалюцыйнай барацьбы.

— Студэнт Пецябургскага ўніверсітэта Лепаўшынскі два гады кіраваў марксісцкім гуртком, — даносыць паліцэйскія агенты.

У паліцыі была яго фатаграфія, а восенню 1898 года—першы арышт, ссылака ў сяло Ермакоўскае Енісейскай губерні.

...Масква. Першы Усерайскай з'езд настаўнікаў-інтэрнацыяналістаў. Поўная ліквідацыя непісьменнасці, развіццё нацыянальнай культуры—такую задачу ставіць перад з'ездам Ленін. Без Расіі пісьменнай не будзе Расіі сацыялістычнай.

Ажылі мары Лепаўшынскага — паехаць настаўнічаць у родную вёску. Наша школа, гаворыць ён, павінна даваць поўны прастор развіццю асобы. Таму яна павінна мець характар політэхнічнай школы.

— Зараз не час, — прырачае яму. — Такі эксперымент ды самай лініі фронту, ды яшчэ з сялянскімі дзецьмі!

А як прыме план стварэння ў Літвінавічах школы-

камуны і сельскагаспадарчай камуны Ільіч?

— Паспрабуйце, Панцеляймон Мікалаевіч. — Гэтыя словы Леніна Лепаўшынскі ўспрыняў як блазнаненне.

Так кадр за кадрам расказвае аб адным з папчэнінікаў Ул. І. Леніна П. М. Лепаўшынскім дакументальны тэлевізійны фільм «Старонка вялікага жыцця», створаны на Гомельскай тэлестудыі маладым рэжысёрам Вадзімам Гесем. Пры здымках фільма былі выкарыстаны матэрыялы саюзных і рэспубліканскіх дзяржаўных архіваў і музеяў, уласныя архівы Лепаўшынскага, прадстаўлены аўтару яго дачкой Вольгай Панцеляймонаўнай. Знойдзены ўнікальныя фатаграфіі, кінастужкі, якія паказваюць абстаноўку тых год.

НА ЗДЫМКУ: рэжысёр Вадзім ГЕСЬ за мантажом фільма «Старонка вялікага жыцця».

Зборнік «Напісалі кнігу самі», выпушчаны выдавецтвам «Беларусь» тыражом 10 тысяч экзэмпляраў, быў раскуплены адразу ж. У кнізе больш ста апавяданняў, казак, вершаў і малюнкаў, створаных дзецьмі.

Генадзь Прусакоў, васьмікласнік Кармянскай сярэдняй школы, напісаў сваю казку для школьнай насценнай газеты. Ён ніяк не меркаваў, што яго твор убачыць «вялікі свет». Галоўнай дзеючай асобай Генадзь зрабіў саху, якая, колькі памятаў сябе хлопчык, без справы ржавела ў дзедавым хляве. Саха была старой, як сам дзядуля. Абрывла ёй ляжаць без справы ў старым хляве. Пайшла яна аднойчы ў поле і бачыць: сябровак яе, сох, няма і ў паміне, ходзіць па калгасным полі жалезная грамадзіна, і сіл у той грамадзіны, што ў васьмідзсяці коней...

Алесь Разанаў пісаў вершы аб тым, што бачыў навокал, і чытаў іх на школьных вечарах і сяброўскіх вечарынах. На адным з такіх сходаў вершы Алесь пачуў складальнік зборніка «Напісалі кнігу самі».

А вось у нарысаў вучаніцы Опсаўскай школы Алы Турак зусім іншая гісторыя. Ала, член школьнага гуртка юных следпытаў, сама прыслала іх у рэдакцыю газеты «Зорка». У час

аднаго з паходаў дзяўчынка звярнула ўвагу на сціпную пліту ля кургана. Прачытала надпіс на ёй: «Тут гітлераўцы расстралялі больш дзвюхсот савецкіх грамадзян». Ала вырашыла даведацца, хто былі гэтыя людзі, чаму іх расстралялі фашысты? Пачаліся пошукі. Яна даведлася, што ў час Вялікай Айчыннай вайны ў гэтых месцах дзейнічала партызанская брыгада «Спартак». Адшукала адрас яе камісара Міхаіла Ігнатвіча. Доўгая перапіска прывяла дзяўчынку ў дом маці героя-партызана Івана Пахомава. Ваня быў зусім яшчэ хлапчуком, калі ўступіў у партызанскі атрад. Стаў разведчыкам і, ратуючы таварышаў, загінуў смерцю храбрых у няроўным баі з гітлераўскімі карнікамі. Ваню Пахомаву і іншым жыхарам сяла, якія дапамагалі партызанам, Ала і прысвяціла нарыс «Курган каля Опсы». Дзяўчынка хацела, каб з дапамогай газеты аб Ваню Пахомаву даведлася як мага больш людзей.

Работнікі выдавецтва «Беларусь» намераны і надалей выпускаць дзіцячыя зборнікі. Група выдаўцоў даследуе творчасць дзяцей, вядзе назіранне за насценнымі школьнымі газетамі.

І. МУХІНА.

«НАПИСАЛИ
КНИГУ
САМИ»

ЗАЯЦ ВАРЫЦЬ ПІВА

Туман плыве з нізіны сівы
Над нівай голай і пустой.
«Глядзіце, заяц варыць піва»,—
Жартуюць людзі між сабой.

А я відущым бачу зрокам,
Як ён прысеў каля агню,
Трыгубы, шэры, касавокі,
І піва варыць з ячмяню.

Яліна іскрамі страляе,
А ён прыладзіў кацялок
І трэскай варыва мяшае,
Каштуе, сплёўвае набок.

І піва заяц варыць густа,
А на закуску — бурачок,
Трава, заечая капуста,
Галін асінавых пучок.

З зайчыхай вып'юць па
маленькай
І дзеткам трэшкі паднясуць,
Пужлівым галаском таненькім
«Цвіцела морква» завядуць.
Пабачыш — не гані з абсады,
Дай хоць на гэты дзень спакой.
Павінна ж быць і ў заяца
радасць
Перад халоднаю зімой.

Анатоль ВЯРЦІНСКІ

БАР'ЕРЫ

Фізік квантуе
прасторы і час.
Глядзяць касманauty
у бок Венеры.

На змену тым,
што пайшлі ў запас,—
новыя меры,
сферы і эры.

Падае за бар'ерам бар'ер—
гукавы, светлавы,
зямных гравітацый...
Вучоны муж!

Я рады, павер,
я ганаруся тваёй працай.
Толькі ёсць у мяне непакой:
ці хутка дойдзе чарга
да бар'еру

глухой адчужанасці людской,
неразумення і недаверу!
Калі ён падзе —

ракавы, векавы—
на нашых шляхах у новыя
эры,
як некалі паў бар'ер гукавы,
як падаюць іншыя бар'еры!

ШЭФ-МЕХАНІК

...Мора. Цёплыя хвалі да-
лёка выбягаюць на пляж, і
гарачы дробны пясок, падоб-
ны на наш з Рыжскага ўз-
мор'я, прагна заглынае пра-
зрыстую вільгаць. А мы, не
звяртаючы ўвагі на спякоту,
босыя, праз дзюны бязым да
грузавіка. Ад яго нясе гара-
чышэй, на баках асеў чырва-
наваты пыл афрыканскіх дар-
рог. Мы з асалодай удыхаем
пах нагрэтай саяляркі і ма-
шыннага масла, ляпаем да-
лянямі па гулкім запудра-
ным кузаве, крыллях, і ўжо
нехта пальцам выводзіць:
«Гэта наш, савецкі». І тлу-
мачым абступіўшым нас цём-
наскурым хлопцам:

— Разумеце, гэта наш,
з Савецкага Саюза. Мінскі
аўтазавод выпускае...

Ён з'явіўся, як малады
марскі бог. Іскрыстыя стру-
мені вады, скатваючыся па
мускулістым бронзавым це-
ле, бяспследна знікалі ў пя-
ску.

— Банжур, — яго свет-
лыя вочы з-пад крутога ілба
хутка агляделі натоўп ту-
рыстаў. І тут адразу ўсё ад-
крылася — па мяккай, кры-
ху збянтэжанай усмешцы, па
тым, як было сказана гэта
французскае прывітанне, мы
эразумелі: хлопец з нашых
мясцін і нават можа стацца,
што беларус.

Але распытваць не было
калі, таму што распытвалі
яны. Мы ж усяго нейкіх
пяць дзён, як з Саюза, а
яны вольны больш двух
месяцаў працуюць тут у га-
рах, ля самай пустыні Са-
хары. Яны — гэта савецкія
студэнты з будаўнічага ат-
рада, што прыбылі на дапа-
могу алжырцам, каб адбуда-
ваць знішчаныя асаўскімі
карнікамі вёскі. Вось ездзілі
за запчасткамі ў Алжыр і

па дарозе заскочылі сюды,
да міжнароднага маладзёж-
нага лагера Сідзі Феруш,
каб акунуцца ў мора.

— Вам, турыстам, будзе
цікава пабываць у нас у га-
рах, прыязджайце, — за-
прашаюць нашы землякі, —
Хлопцы вельмі будуць рады.

Светлавокі ўжо за рулём.
Як быў у трусах, таму што
горача, а ў іх там будзе
яшчэ гарачэй. І запудраны
пылам грузавік ужо рваўся
пад полаг піній — магутных
міжземнаморскіх соснаў —
да шапы на Кабілію.

Хутка мы прыехалі да іх
у горы.

— Хлопцы, ёсць хто не-
будзь з Беларусі?

— Ёсць, — адазваўся
адзін з будаўнікоў. Гэта быў
хлопец, якога мы сустрэлі
каля Сідзі Феруш, Міша
Грыгор'еў — студэнт з Бе-
ларускага політэхнічнага ін-
стытута. Але толькі мы з ім
пазнаёмліліся ды паспелі за-
даць адзін другому па не-
калькі пытанняў — аб Мін-
ску, аб уражаннях, а яго
пацягнуў ужо за руку нейкі
алжырскі хлопец.

— Міха, шэф, — паклі-
каў ён і хутка загаварыў,
блытаючы французскія і
арабскія словы.

Міхаіл уважліва слухае, а
потым, папрасіўшы праба-
чэння, ідзе разам з алжыр-
цам да стаянкі аўтамашын.
Там яны яшчэ аб нечым
доўга размаўляюць, разам
корпаюцца ў разабраным ма-
торы.

Міхаілу ніхто афіцыйльна
не прысвойваў гэтага зван-
ня. Але праз месяц-паўтара
пасля прыезду ва Уадзіс яго
ўжо інакш не называлі, як
шэф-механік. Ён вучыў ал-
жырскіх хлопцаў вадзіць аў-
тамашыны, разбірацца ў ма-

торах і беражліва, па-гаспа-
дарску абыходзіцца з тэхні-
кай. Вучыў таксама мужа-
наці, хоць ён аб гэтым не га-
варыў. Я даведаўся пра гэта
з запісу на пласцінцы, пры-
везенай ім з Алжыра. Перш
чым перадаць яму пласці-
нкі, гэтак зачыталі на
агульным сходзе інтэрнацыя-
нальнага лагера і аднадуш-
на прагаласавалі за яго бу-
даўнікі з Балгарыі і ГДР,
Югаславіі і Алжыра. Вось
ён:

«Таварышу і брату Міхаі-
лу Грыгор'еву, які больш
сямі гадзін падвараў сябе
небяспецы. Служачы справе
добраахвотнай працы, ажыц-
цяўляў перавозку бетонамя-
шалкі з фермы моладзі (гэ-
та ў 130-ці кіламетрах ад
Уадзіса, за Порт Гідонам, ля
самых сахарскіх пяскоў —
Э. Я.) у міжнародны лагер
Уадзіс. Кіраўніцтва і савет
лагера, усе ўдзельнікі адна-
душна вырашылі лічыць яго
ўдзячнікам будаўніцтва за
яго ўчынак, які павінен раз-
глядацца, як прыклад, да-
стойны пераймання».

Будоўлі патрэбна была бе-
тонамяшалка. Без яе нельга
было ўзводзіць дамы. Брыга-
ды бяздзейнічалі ўжо не-
калькі дзён. Даведаўшыся аб
гэтым, алжырцы з маладзёж-
най фермы прапанавалі сваю.
Але як даставіць яе па взь-
кіх горных дарогах? Каб
пазбегнуць лішняй хвалчван-
няў, Міша сказаў начальні-
ку лагера, што паедзе толь-
кі паглядзець. Але калі на
другі суткі той, занепакое-
на, выехаў Грыгор'еў наву-
страч, то ўбачыў незвычай-
нае: Міхаіл вёз бетонамя-
шалку — збудаванне ў ча-
тыры мэтры вышынёй! Ён
ехаў з адкрытымі дзверкамі
кабіны — на ўсякі выпа-
дак. А потым, адмовіўшыся

ад адпачынку і хутка паеў-
шы, прыняўся разам са сваі-
мі вучнямі-алжырцамі ўста-
наўліваць бетонамяшалку.
Вечарам, пасля напружанага
рабочага дня, яны ўселіся
каля свайго «шэфа», і
адзін з іх, Акліль, спытаў:

— Скажы, Міха, табе
страшна было?
Той засмяўся:
— А ты як думаў? Зразу-
мела, страшна. Усю дарогу
дзверкі былі адчынены, каб
выскачыць, калі машына
стане валіцца ў цясіну.
— Не выскачыў бы, —
паківаў галавой Акліль. —
Бо з другога боку там ад-
весная скала...
— Ну, гэта яшчэ невядо-
ма... Вось на цаліне, помню,
такі выпадак быў...

Міхаіл часта расказваў ім
пра цаліну. Перш чым тра-
піць у Алжыр, ён прайшоў і
гэту школу, узначальваў там
студэнцкую брыгаду бетон-
шчыкаў.

Наша трэцяя сустрэча ў
Алжыры таксама была кар-
откай, хоць мы і дамовілі-
ся, развітваючыся з ім у го-
радзе Кабіліі, што ён заедзе
ў Сідзі Феруш. Але ён зноў
спынаўся, гэты спакойны з
выгляду хлопец, і паспеў
толькі перадаць пісьмы —
сяброў і свае.

А сустрэліся мы і пагута-
рылі, калі ён вярнуўся з Ал-
жыра.

І зноў мы гаварылі аб да-
розе, аб Афрыцы. Таму што
Міхаілу Грыгор'еву трэба
было туды вяртацца. Сакра-
тарыят маладзёжнай аргані-
зацыі «Фронт нацыянальна-
га вызвалення», кіраўніцтва
будоўлі папрасілі, каб у
ліку іншых, добра зарэкамён-
даваўшых сябе хлопцаў,
яшчэ раз прыехаў і ён.

Э. ЯЛУГІН.

Higher Living Standards

Alexander VOLKOV,
Chairman of the State Labour and
Wages Committee, USSR
Council of Ministers

During the first month of 1968
millions of Soviet factory and
office workers received higher
wages and salaries. The deci-
sions taken by the September 1967
Plenary Meeting of the CPSU
Central Committee, and later by
the USSR Supreme Soviet sessi-
on on raising the living stan-
dards came into force as of
January 1, 1968. Measures of
this type are implemented in the
country systematically. Approxi-
mately 25 million factory and
office workers have had pay ri-
ses in recent years; guaranteed
monthly payments and pensions
have been introduced for far-
mers, and invalid pensions have
been increased.

The new measures worked out
by the September Plenary Me-
eting are particularly important.
Wages and salaries have been in-
creased for many categories of
factory and office workers; ta-
xes have been reduced; the pen-
sion plan has been improved;
bigger disablement benefits have
been introduced; the duration of
paid leaves has been extended,
etc. Altogether more than 50 mil-
lion people have had their well-
being improved.

Naturally great expenditure is
involved. This year alone more
than 6,000 million roubles will
be used for these purposes out
of the state budget. Never before
has such a huge sum been allo-
cated for direct improvement of

people's living standards.

Where does the state get the
money from? It is provided by
the steadily growing national in-
come. The average annual incre-
ase in the five-year period of 1961-
1965 was 9,000 million roubles.
Preliminary estimates show that
in 1966 and 1967 the national in-
come went up by an average of
14,000 million roubles a year. It
was this good economic progress
in the first two years of the
current Five-Year Plan that pro-
duced the money for such a swe-
eping welfare programme.

WAGES

The minimum wages and sala-
ries, as of January 1, are set at
a monthly rate of 60 roubles. At
the same time, wages for sever-
al groups of factory and office
workers have been increased to
70 roubles a month.

Wages have been increased
for the lowest paid workers in
industry, construction and agri-
culture. Higher wage rates have
been introduced for some trades
in transport, communications,
and in the servicing industry. Se-
veral groups of semiskilled wor-
kers, like the timekeepers, tally-
men, bookkeepers, storekeepers,
also got rises. The same is true
for lift attendants, charwomen,
janitors, hospital attendants, and
other lower paid brackets in the
service trade.

The earnings of factory and
office workers whose monthly
wage ranges from 61 to 80 rou-
bles will also increase as a re-
sult of a slash in taxation by an
average of 25 per cent. For those

whose wage ranges from 61 to
70 roubles this is the second tax
cut since 1961. Lower taxes will
mean an extra 250 million roun-
les in the people's pockets.

Mostly, the person who recei-
ves relatively low wages is either
the second or third working
member of the family. As a rule,
the earnings of the better paid
members form the foundation of
the family budget. Nevertheless,
the new addition will also help
Soviet families to better satisfy
their needs.

Another important measure
which will make for increased
incomes is the wage rise for one
of the leading trades — machine-
tool operators at engineering
and metalworking shops and en-
terprises. Technical progress and
developments in metalworking
techniques have called for the
use of more sophisticated high-
precision equipment, instruments
and appliances. So machine tool
operators require higher quali-
fications. On the average they have
been given a 15 per cent in-
crease in wage rates.

Higher wage rates will be set
for more than 1,400,000 machine-
tool operators in the course of
the first six months of this year.
Besides, managers have been en-
titled, in some cases, to double
the night differential, with the
consent of the TU committees.
All this makes a very substantial
increase in the wages of machi-
ne-tool operators in 1968.

Wages have gone up for yet
another big group of people, those
working in remote parts of
the country, namely, in the vast

territory covering the Maritime
and Khabarovsk territories, the
Amur, Chita, and Arkhangelsk
regions, the Buryat, Komi and
Karelian Autonomous Soviet Re-
publics. It was considered that
owing to the severe climates there
people have to spend more on
food, clothes and fuel than those
living in the central and sou-
thern parts of the country.

From January 1, an adjust-
ment was introduced for factory
and office workers in enterprises
and organisations which were
not formerly covered by the
scheme, i.e., for those working
in the light and food industries,
education, public health, public
utilities, science, culture, and se-
veral other branches. As a re-
sult, they are getting an addi-
tional 15 to 20 per cent of their
basic wages. The range of bene-
fits has been considerably exten-
ded for people working in the
Far North and similar areas.

BENEFITS

Pensions and grants from the
social consumption fund are
being considerably increased this
year. An important measure is
the increase in payments in case
of temporary disablement. The
entire Soviet population is cov-
ered by free medical services,
while factory and office workers
are eligible for temporary disab-
lement benefits.

Until recently the amount of
this benefit was from 50 to 90
per cent of the wage, subject to
length of service. Beginning with
this year, those with eight years'
service or more are entitled to
100 per cent of their wages. Those
whose seniority ranges from
five to eight years will get 80 per
cent instead of 70 per cent.

This benefit is paid to all the
wage-earners suffering from tem-

porary incapacity, as well as to
people undergoing treatment at
a health resort, if the time ex-
ceeds the regular leave, and to
those attending to sick members
of the family. Sickness benefits
equal to normal pay are a big
gain for working people in our
socialist society.

Soviet working people enjoy
paid holidays. Over one-third of
the factory and office workers
were entitled to a vacation of
twelve workdays. As of this
year, their paid leave will last
15 days.

Important changes have taken
place in the pension scheme. Wo-
men in a number of trades in
textile enterprises, where they
make up most of the staff, will
from this year become eligible
for an old-age pension upon re-
aching fifty years. This is a cut
of five years. The scheme covers
all basic trades in the textile in-
dustry: weavers, spinners, etc.

The pension schemes for far-
mers and factory and office wor-
kers have been brought closer to-
gether. Farmers will receive the
old-age pension five years ear-
lier, the pensionable age for men
now being sixty and for women
55. More than 2.5 million pea-
sants will be able to go on pen-
sion this year thanks to this cut.
The lowest invalid pensions for
collective farm members have
been increased.

Improvements have been in-
troduced into the pension cover-
age of war invalids. Their pen-
sions have been increased and the
pensionable age has been cut by five
years.

Another humane act of the state
is the institution (as of January
1, 1968) of a monthly grant to
people crippled from childhood.

СПОРТ

АГОНЬ АЛІМПА НАД ФРАНЦУЗСКИМІ АЛЬПАМІ

Чатырнаццаць дзён увага мільёнаў балельшчыкаў усяго свету была прыкавана да сталіцы Белаі алімпіяды 1968 года — французскага горада Грэнобля. Цэнтральнай падзеяй зімовых Алімпійскіх гульняў быў хакейны турнір. Адначасова разыгрывалася першынство свету і Еўропы. Пасля паражэння ў матчы з Чэхаславакіяй зборная СССР апынулася ў цяжкім становішчы. Усё вырашала апош-

няя сустрэча з канадцамі, і яе савецкія спартсмены выйгралі з лікам 5:0. Нашы хакеісты ў трэці раз сталі чэмпіёнамі Алімпійскіх гульняў і ў шосты — свету і Еўропы.

З трыумфам выступілі ў Грэноблі савецкія фігурысты Людміла Белаусава і Алег Пратапопаў. Французы былі зачараваны іх сапраўды фантастычным майстэрствам. Наш поспех у парным катанні быў абсалютным. Сярэбраныя медалі былі таксама ўручаны савецкім спартсменам Таццяне Жук-Шасцярнёвай і Аляксандру Гарэліку.

На ледзяной дарожцы — імклівая Людміла Цітова. Да залатога медалю, заваяванага ёй на дыстанцыі 500 метраў, яна дэдала яшчэ адзін, сярэбраны, прабежы-

кіламетр за 1 мінуту 32,9 секунды. Гэта новы рэкорд СССР для раўнінных каткоў.

«Залатую» перамогу ў эстафеце біятлістаў 4x7,5 кіламетра атрымала чацвёрка савецкіх спартсменаў — Аляксандр Ціханаў, Віктар Маматаў, Мікалай Пузанаў і Уладзімір Гундарцаў.

Сенсацыйнай была перамога 21-гадовага Уладзіміра Белаусава. Яго бездакорны палёт з 90-метровага трампліна ўпрыгожыў фінал дзесятай Белаі алімпіяды.

З 35 залатых медалей 5 заваявала каманда СССР, на адзін медаль больш у каманды Нарвегіі. Патух алімпійскі агонь у Грэноблі, праз чатыры гады ён успыхне ў японскім горадзе Сапора.

Кожны дзень саўгас «Мінская гароднінная фабрыка» адпраўляе ў магазіны сталіцы тоны гародніны і зеляніны. НА ЗДЫМКУ: работніца саўгаса Галіна РАПАРОВІЧ за зборам агуркоў.

Фота К. ЯКУБОВІЧА.

У ГАСЦЯХ У НАПАЛЕОНА БАНАПАРТА

З Напалеонам Банапартам мы пазнаёмліся ў эстонскай сельгасарцелі «Новы шлях» Пайдэскага раёна. Урадженец тутэйшых месц, выхадзец з сялянскай сям'і, Напалеон ужо вось пятнаццаць гадоў працуе трактарыстам. У майстэрстве ворыва, баранавання яму няма роўных у арцелі. І нездарма кожны гектар поля, апрацаваны і засеяны Банапартам, дае звыш сарака цэнтнераў збожжа.

Вечарам мы наведальі Напалеона ў яго рэзідэнцыі. У доме

пяць пакояў, кухня, ванная. Сучасная мэбля, радыё, тэлевізар, стэлажы з кнігамі.

Цікавімся паходжаннем прозвішча гаспадара. Аказваецца, «дынастыя» Банапартаў «заснаваў» пэўтараста гадоў назад нямецкі барон, які дзеля жарту даў прозвішча імператара французскаму аднаму са сваіх прыгонных. Бацька ж Банапарта, які жыве і цяпер, вырашыў назваць сына Напалеонам.

З таго часу жыве і працуе на эстонскай зямлі Напалеон Банапарт.

БЕРАГ З ЧОРНАГА МАРМУРУ

Знайшлі геалагі ў даліне ракі Сеткі на Паўднёвым Урале. Мармурпадобны чорны вапняк мае здзіўляюча чысты «аксамітны» колер і цудоўна паліруецца. Новае месцанараджэнне цягнецца на 200—250 метраў. Па папярэдніх падліках, запасы рэдкага каменя складаюць дзесяткі тысяч кубаметраў.

СТАНЦЫЮ «БЕЛІНСГАУЗЕН»

пачалі будаваць нашы вучоныя ў Антарктыдзе, на востраве Ватэрлоо. Навокал станцыі ляжаць аголеныя карэнныя антарктычныя пароды, якія ўяўляюць вялікую навуковую цікавасць. Станцыя задумана як адна з асноўных баз савецкіх даследавальнікаў на шостым кантыненте.

КАЛЯ КІЛАГРАМА ЗМЯІНАГА ЯДУ

будзе штогод даваць ферма, пабудаваная поблізу сталіцы Узбекістана. Новы гадавальнік прызначан для гюрз — самых ядавітых змей Сярэдняй Азіі. Іх яд асабліва цэняць медыкі.

Г У М А Р

— Прашу вас, пан доктар, зараз жа прысці да нас! — крычыць у тэлефон пан Кавачык. — У маёй жонкі прыступ апендыцыта!

— Кіньце, пан Кавачык! — незадаволенна пазяхае доктар, якога разбудзіў тэлефонны званок. — У мінулым годзе я сам выдаліў вашай жонцы апендыкс і лічэ ніколі не чуў, каб у чалавека мог вырасці другі.

— А што ў чалавека магла з'явіцца другая жонка, гэта вы чулі?

— Тата, ты баішся зайцоў?

— Не.

— Дык навошта ты бяжыш на паляванні стрэльбу і сабаку?

Журналіст размаўляе з дырэктарам цырка:

— Скажыце, калі ласка, той чалавек у клетцы львоў і ёсць вядомы ўтаймавальнік Карл Мюлер?

— Што вы, гэта звычайны ўніфарміст. Ён толькі зачэсвае льявам грывы і чысціць ім зубы.

— Паводле чаго пазнаюць надыход лета?

— Паводле таго, што дзеці бухаюць дзвярыма, якія ўсю зіму пакідалі расчыненымі.

Рыбалоў моліцца:

— Божа вялікі, дапамажы мне злавіць такую вялікую рыбіну, каб я гаварыў пра яе аж да смерці, не хлусячы.

ПОСТ № 1

Успаміны персанальнага пенсіянера, члена партыі з 1919 года Антона Кандратавіча ЖУРАЎЛЕВА

Гэты пост быў самы адказны ва ўсёй краіне. Не, не золата і не брыльянты павінен быў ён ахоўваць. Ён быў у Крамлі, ля аднаго звычайнага рабочага кабінета і павінен быў ахоўваць самае дарагое, што мела рэвалюцыя, — Уладзіміра Ільіча Леніна.

Таму наўрад ці трэба тлумачыць, з якою радасцю і хваляваннем заступалі на гэты пост мы, курсанты першых савецкіх курсаў па падрыхтоўцы каманднага саставу для маладой Чырвонай Арміі, арганізаваных у 1918 годзе. Дзіва што — як не кожны дзень бачыць Леніна, адчуваць яго дабрату, сціпласць, ветлівасць!

Часам ад гэтай ветлівасці было нават крыху ніякавата. Разумеецца, на пасту размаўляць строга забараняецца. Нельга і ўсё! А Уладзімір Ільіч ніколі моўчкі не пройдзе, заўсёды зачэпіць, ніколі «добры дзень» не забудзецца сказаць. І так хочацца адказаць на яго прывітанне, дадаць нешта ласкавае, але пост ёсць пост. І верце ці не, але вельмі ж хацелася парушыць загад і размаўляць, бо крыху сорамна было мне, нядаўняму студэнта Добрушскай папяровай фабрыкі, маўчаць на яго далікатнае «добры дзень»!

А далікатнасці Уладзіміра Ільіча можна было пазайздросціць. Ён, праходзячы ў свой рабочы кабінет, заўсёды, яшчэ за некалькі крокаў да вартавога, даставаў свой пропуск. Добра захавалася ў маёй памя-

ці такі выпадак. Я стаяў тады ў каравуле. Бачу — ідуць Уладзімір Ільіч і Надзежда Канстанцінаўна. Не дайшоўшы да мяне некалькі крокаў, Уладзімір Ільіч дастаў пропуск, а Надзежда Канстанцінаўна спынілася і затым пайшла назад. Уладзімір Ільіч зразумеў, што здарылася, — яна забылася пропуск. Ён, ходзячы па калідоры, дачакаўся яе, і толькі, паказаўшы пропуск, яны пайшлі на свае рабочыя месцы.

Неяк у нас заканчваліся заняткі ў спартыўнай зале. І ў канцы, як заўсёды, наш традыцыйны сіламер: дзве групы перацягваюць канат. Да гэтага ўвесь час перамагала наша група. І раптам заходзіць Уладзімір Ільіч. Пытае, каго перамагаюць, і просіцца ў групу да слабейшых. Мы кажам, што тады ў другой групе будзе больш людзей. Уладзімір Ільіч просіць аднаго курсанта ўступіць сваё месца. «Цяпер пароўну?» — пытае ён. Магу прызначыць, што тады мы паддаліся — няёмка ж неяк перамагачь правадыра, кіраўніка дзяржавы! Уладзімір Ільіч гэта заўважыў і хітравата ўсмінуўся: «Ну і жартунікі! Яны да гэтага ўвесь час перамагалі, а тут прыйшоў такі ўжо асілак, пераможчы якога не здолелі. Жартунікі!»

А колькі сілы давала нам часам толькі адна прысутнасць Леніна! Памятаю, быў у нас суботнік — мы арсенал прыбіралі. Стаяла там гармата, і трэба было яе ў другое месца

перакаціць. Як мы ні стараліся, як ні круціліся — не ідзе і ўсё! І раптам заходзіць Уладзімір Ільіч. «Пойдзе! — упэўнена сцвярджае ён. — «Дубінушка» дапаможа». І Ленін зацягнуў «Дубінушку». Пачалі падцягваць і мы. І каб вы бачылі, як лёгка і весела пакацілася на сваё месца гармата! Нібы пушынка тая.

У студзені 1920 года адбыўся выпуск нашых курсаў. Нас выстраілі на плошчы ў Крамлі. Начальнік школы дакладвае Уладзіміру Ільічу пра выпуск. Ленін жадае нам поспехаў у барацьбе з ворагамі рэвалюцыі. Просіць уважліва прыслухоўвацца да чырвонагвардзейцаў, раіцца з простымі салдатамі рэвалюцыі, маўляў, не трэба пагарджаць іхнімі парадмі, бо ў іх многа вопыту і практычнасці. І потым — святочная вячэра: каша з жыта, пасыпаная дзеля свята цукрам. Якой смачна была яна для нас, бо яе гэтак жа, як і мы, з апетытам і ўсё падхвалявалі, еў і сам Уладзімір Ільіч Ленін!

...І вось так — успаміны, успаміны і ўспаміны. Як добра бачу я той час, нягледзячы на тое, што мне ўжо зараз пойдзе восьмы дзесятак, а ад тых дзён мяне аддзяляе ледзь не пяцьдзесят год. Мне, у Добруш, вельмі многа пішуць: людзі хочуць яе мага болей ведаць пра Леніна. І я раскажваю ім пра самую вялікую радасць майго жыцця — пост № 1 ля дзвярэй кабінета Уладзіміра Ільіча.

ВАС ШУКАЮЦЬ І ЧАКАЮЦЬ СВАЯКІ

ТУЧЫН Андрэй Маркавіч, які жыве па адрасу 411 ave N South Sask. Canada, шукае сваіх дачок Вольгу і Маланню Тучыных (Панцялюхіных).

У 1921 годзе Вольга і Маланя былі здадзены ў дзіцячы дом горада Георгіеўска Стаўрапольскага іраю. Усіх, хто ведае што-небудзь аб іх лёсе, просім паведаміць бацьку або ў рэдакцыю нашай газеты.

РЕДАКЦЫЙНАЯ КАЛЕГІЯ

Тысячы хлебарабаў, рабочых і служачых Стаўбцоўскага раёна сабраліся на лясную паляну ля вёскі Задвор'е, дзе адбылося масавае народнае гуляння «Снежны карнавал». На здымках: 1. Каралева «Снежнага карнавала» Ніна БАБІЦКАЯ. 2. Катанне на тройках.

НАШ АДРАС:

МІНСК, ЛЕНІНСКІ ПРАСПЕКТ, 77
ТЭЛЕФОНЫ:
6-19-31, 6-97-92, 6-18-88, 3-15-15.